

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL
FERENC JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM
TEL.: 21-90. EJJEL 10-TÓL 23-48.

ELŐFIZETESI ÁRA:
NEGYEDÉVRE 15.— PENGÓ.
HAVONTA 5 P 20 FILLÉR.

8 OLDAL

KÉR. POLITIKAI NAPILAP

XLVII ÉVFOLYAM 183 SZÁM

Nemzetvédelmi Akadémia

térvt vetették fel a napokban ebben az ősi magyar városban is, úgy, amint azt a fővárosban már megvalósították. Sokan nem tudják, hogy tenni ennek az új fogalomnak a nevét és hajlandók valami aprókékos, tudálékos elgondolásoknak alávetni, vagy egyszerűen napirendre térnek fölötte, mint annyi felvetődött gondolat fölött.

Holott olyan egyszerű és olyan szükséges ennek a gondolatnak debreceni megvalósítása, mint a lélegzés.

Egyszerű, mert azt akarja, amire régen, hosszú évtizedekkel ezelőtől hiálisan nagy szükségünk lett volna.

Egyszerű azért, mert olyan kézen fekvő gondolatot valósít meg, mely nélkül fenn nem maradhatunk a nagy nemzetek sorában egyetlen percig sem.

Egyszerű azért, mert mindenkinek észbe kellett volna eddig is jutnia annak, hogy a Nemzetvédelmi Akadémia megvalósítása a falat kenyérrrel egy szinten szükséges gondolat.

Egyszerű és szükséges ennek a gondolatnak megvalósítása, mert aligha van ma nemzet, mely a nemzeti öntudat és nemzeti gondolat szolgálatában hátrább volna, mint mi. Nézzük meg a szomszédainkat, akiknek multja arasznyi, akik alig tettek valamit egy évszázaddal ezelőtől azért, hogy nemzeti öntudatuk legyen, de ma olyan magasan lódog bennük ez a gondolat, hogy az már a kelleténél is jóval nagyobb méretű.

Ezzel szemben mi nyugodtan ülünk és tudomásul vesszük a nemzeti voltunkat holmi kokárdás megnyilatkozások, recsegő kortes beszédek, jobb híján afféle keserű és búsongó honfűi bú között, mellettedes ki-hanem-énkedések között. Holott a nemzeti gondolat és nemzeti öntudat mindennél több és kevesebb. Több, mert éppen az hiányzott belőlünk valójában, amire szükségünk lett volna már régen. Kevesebb, mert egyszerűbb annál, hogy sűt a nap.

Mi mindig találtunk az idegenek dicséretére, megértésére és támogatására nemcsak szavakat, de nemestettek is. Mi a magunk ügyével szemben azonban sokszor sokkal, de sokkalta elmaradottabbak és hanyagabbak voltunk, mint halálos ellenségeink.

Mi itt magyarok voltunk, mert annak születtünk.

Magyarok voltunk és ezzel a pusztá ténnyel nagyon meg voltunk elégedve és alig tettünk valamit annak érdekében, hogy ezt a magyarságot tudatosan éljük, ne csak hangoztassuk. A magyarság élésének pedig tettekben kellett volna megnyilatkoznia, amiről szó se volt. Erősíteni kellett volna a fajtánkat, nemzetünket. Egyeseket és csoportokat. Ezzel szemben az történt, hogy mi szívesen vettünk

és mindenkit, de nem kua-

Ellenséges gépek több hullámban átrepültek a Dunántúl nyugati részén

Bombázás nem történt -- Hárman szívszélhűdés következtében meghaltak az óvóhelyen -- Változatlan heveséggel dúl a bjelgorodi csata -- Sziciliában csökkent a harci tevékenység -- Churchill Roosevelttel együtt tért vissza Quebecbe

Politikai kérdésekről is tárgyalni fognak Roosevelték

Ujabb nagy légitámadás Róma ellen

Budapest, augusztus 13. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Ellenséges gépek több hullámban 13 óra 03 perckor az ország délnyugati határán átrepülve, általában északnyugati irányban, átrepültek a Dunántúl nyugati részét, majd visszafordultak és 13 óra 25 perckor elhagyták az ország légterét.

Budapest, augusztus 13. A Budapesti Értesítő jelenti: A Budapesti pnteken kora délután elrendelt légiiradó alatt Grósz Tibor 56 éves karmester, Abrahám Róza 61 éves, özvegy Tóth Aladárné 69 éves háztartásbéli lakosuk óvóhelyén szívszélhűdés következtében meghaltak.

Nagy harc a bjelgorodi térségben

Berlin, augusztus 13. A Füh-er főhadiszállásáról jelenti a Német TI-nak, a véderő főparancsnoksága közli:

A kubáni hídfőnél, Krimszkajától nyugatra az ellenség eredménytelenül ismételte meg páncélosok és csatarepülőgépek támogatásával támadásait. A Miusz és Donec középső folyámanál csak csekély helyijellegű évenység folyt. A Bjelgorodtól délnyugatra lévő térségben a bolsevisták csütörtökön nagy gyalogsági és páncélos kötelékekkel támadtak. A szovjet szakadatlan támadásait súlyos védekező harcokban gyakran ellentámadásokkal visszavertük. Sok ellenséges erőcsoportot megsemmisítettünk s igen sok páncélost elpusztítottunk. Oreltől északnyugatra, Wjazmától délre és délnyugatra lévő arcvonalon sem járt eredménytel a bolsevisták támadása. A Ladoga tótól délre az ellenség új erők odaszállításá után folytatta támadásait. A szovjet a csütörtöki napon a keleti arcvonalon súlyos vereséget szenvedett, emellett 380 páncélos elpusztult. A német légi-erő elsősorban Bjelgorod területén a bolsevista pán-

céloskötelések, összegyűlekezett gyalogos csapatok és tüzérségi állások ellen végrehajtott megsemmisítő csapásokkal tehermentesítette a harcoló csapatokat. Légi harcok során csütörtökön 91 bolsevista repülő-

Leőlt ellenséges bombázók

Augusztus 12-én a déli órákban ellenséges kötelékek a felhőzet védelme alatt a Birodalom nyugati területén törtek előre és sok helysége, elsősorban Bonnra romboló- és gyújtóbombákat dobtak. A lakosságnak veszteségei voltak. A légvédelmi erők 37 ellenséges repülőgépet semmisítettek meg, mégpedig legnagyobb részét négy motoros amerikai bombázókat. Péntekre virradó éjszaka néhány ellenséges zavaró repülőgép a Birodalom területe

gépet lőttünk le. Saját veszteségünk 4 repülőgép.

Sziciliában nem került nagyobb harcitevékenységre sor. Német harcirepülőgépek az éjszaka folyamán az ellenség rendkívül forgalmas repülőtereit támadták, romboló- és gyújtóbombákkal jelentékeny rombolásokat okoztak a földön állomásozó repülőgépek és a repülőtér berendezései között. A Cataniai tengerrészen a légi-erő megrongált 1 ellenséges repülőgépet. Az olasz szárazföld ellen intézett légitámadások elhárítása során a német vadászipulók csütörtökön 7 repülőgépet lőttek le.

különösen a Két város központi negyedeiben. A légvédelem ütegei 4 repülőgépet lőttek le. Bombavető kötelékek pénteken megismételték a légitámadást Róma és környékén fekvő repülőterek ellen. A károk állapítása folyamatban van. Olasz és német vadászipulók 9 repülőgépet lelőttek Ventotene szigete és Nápoly fölött. (MTI)

Vatikánváros, augusztus 13. (Stefani.) A légiiradó jelére a pápa Montini helyettes bíboros államtitkár kíséretében elhagyta a Vatikánt és a légitámadás színterére ment. (MTI)

Sikeres elhárító harcok Sziciliában

Berlin, augusztus 13. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a sziciliai harcokról:

A sziciliai arcvonal középső részén az angol, amerikai és kanadai csapatok különböző nagyságú erőkkel megismételték kísérleteiket, hogy a német csapatok védő-vonalába betörjenek. Azok a súlyos veszteségek, amelyeket a már két hete tartó küzdelemben ezen a vidéken szenvedtek, arra indították őket, hogy nagy tüzérségi erőket vonjanak össze és egységesül bombázó kötelékek fokozott harcavetésével igyekezzenek a védők arcvonalát megrendíteni. Így minden ellenséges támadást többórás heves pergőtűz előz meg a csak gyanított német állások ellen. A védők mély lövészárkai, a cement keménységű talajon hatásos vé-

Az olasz hadijelentés

Róma, augusztus 13. (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 1174. számú közleménye:

Páncélos egységek repülőkötelékektől támogatott tengeri erőkkel együttműködésben végrehajtott heves támadásai az

olasz és német csapatokat arra kényszerítették, hogy végül is visszavonuljanak az Etna hegyéből keletre. Az angol légi-erő kötelékei a péntekre virradó éjjel bombázták Milánót és Torinót. A kár jelentékeny,

tattuk, nem kerestük, hogy mennyit használ az éppen annak, amit magyarságnak érzünk és vallunk.

Itt élhetett bárki, bárhogyan, ehette az állam és közösség kényerét, sokat nem gondoltunk vele. Nagy, írtázatos nagy gazságot kellett annak elkövetnie, akik mi ezelőt felévszázaddal hazaárulás vádjába fogtuk...

A föld a miénk volt, — voltottuk, balgán és lépten-nyomon éreztük, hogy ez a föld milyen egyszerűen és milyen tömegesen sikk az idegenek feje alá és nekünk legfel-

jebb néhány lábnyi maradt a temetőkből.

Csuhajos, hejehujás vig világunk volt, mely korhadt életet és öntudatot vesztett nemzedéket takarított...

Hiányzott az, ami magyarrá és néppé tehetett volna bennünket akkor, amikor arra a legnagyobb szükségünk lett volna.

Sok minden elveszett, sok minden úgy eltűnt, hogy azt soha többé pótolni se lehet.

Nos, ami megmaradt, azt meg kell menteni, meg kell menteni igaz-

hogy abból újabb átkozott temetője: Muhl, Mohács vagy Trianon ki ne sarjadhasson.

Fel kell viágosítani a jobb sorsra érdemes nemzetünk lelkét, szívet. Egygyé kell kovácsolni a nemzet szent testét s vándorló, szállingó és szédelgő ezerek sokaságát éppen úgy, amint az öntudatra ébredt százazereket.

Szóval, főleg pedig tette kell megmutatni a magyarság útját, azt az utat, mely a nemzeti megújításra át a nemzeti feltámadáshoz vezet.

A tiszta fejű, tiszta szívű, tiszta lelkű öntudatot kell megteremtteni a falusi nádfedeles házakban lakók lelkében ugyanúgy, mint a legmagasabb álam, egyházi, világi hivatalokat betöltők lelkében. Itt nincs késlekedésre idő, itt minden perc drága és már is késett...

A főváros után itt kell elkezdenni, itt a legnagyobb magyar városban, innen sugározza a szelírsza minden irányában a Nemzetvédelmi Akadémia azt, hogy mikor mi a teendő... 'Sz. R. I'

delmet nyújtanak a gránát-esővel szemben.
A citrom- és olajfaerdők pedig, amelyek a harcok terepét porítják, meggátolják az ellenséges bombázókötélekek és mélyrepülőik számára az állásrendszerbe való betekintést. Így a támadók a pergőtűzzel nem érik el a remélt hatást. Amikor az angolászok támadó kötelei az ilyen bomba és tüzeső

után támadásra indulnak a német magaslati állások ellen, — olyan hatásos elhárító tűz fogadja őket, hogy véres fejjel kell visszatérniök állásaikba. A csütörtöki nap sikeres elhárító harcaiban ismét a Herman Göring hadosztály tüntette ki magát, amely állásait mindegyütt megtartotta és az ellenségnek szokatlanul súlyos veszteséget okozott. (MTI)

Az egész vonalon hevesen támad a szovjet

Berlin, augusztus 13. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda a keleti arcvonal harcainak ezeket jelenti: A leningrádi arcvonal keleti bekerítő szárnyán a bolsevisták újból megindították tömegtámadásaikat és ezzel csütörtökön újból megkezdődtek az elhárító harcok a Ladoga tótól délre. A pergőtűszerű előkészítés után harci repülőgépek támogatásával és nagyobb páncélos erők egyidejű megindításával a szovjet több jövészadosztályt vetett a tűzbe.

A több óráig tartó harc után végül a bolsevisták két helyen csekély helyi betörést értek el. Azonban az egyik helyet az ellentámadás azonnal megtisztította, míg a másik rész megtisztítása az eddig beérkezett jelentések szerint még folyamatban van. A kubáni hídfőnél Krjmszkajától nyugatra a bolsevisták újból megindították támadásaikat, azonban súlyos ember és hadianyagvesztésük mellett részben ellentámadással mindenütt visszaverték őket.

Roosevelt és Churchill politikai kérdésekről is tárgyal

London, augusztus 13. (Bud. Tud.) A quebeci értekezlet minden jel szerint a most folyó háború legnagyobb arányú brit —amerikai eszmecserévé alakul. Londonban az a benyomás, hogy Roosevelt és Churchill tanácskozásai során politikai kérdések is szönyegre kerülnek.

tárt és Niagara Falls pályaudvaron különvonatba szállt, — amely az Egyesült Államokba vitte. Csak kevesen ismerték fel, amikor amerikai földre lépett. Churchill „valahol Amerikában” találkozott Roosevelttel, akivel együtt tért vissza Quebeckbe, ahol a legfontosabb megbeszélésekre kerül sor. Az előkészületi megbeszélések Quebeckben Churchill távollétében teljes erővel folynak. A tárgyalások, amelyek az értekezlet alapját fogják képezni, a katonai és politikai stratégia kérdéseivel foglalkoznak.

Németországnak nincs szüksége újabb háborus térhódításra

Berlin, augusztus 13. (Német TI) Göbbels dr. birodalmi miniszter a Völkischer Beobachterben „Az emeltyű hosszabbik karjánál” című cikkében kimutatja, hogy Németország ellentétben az ellenséges agitátorok állításával és fáradozásaival, változatlanul kezében tartja a végső győzelem biztosítékát. Göbbels dr. vezetésű hangoztatja, hogy a keleti harctér nyári hadműveleteinek eddigi lefolyásából nem Németországnak kell csalódottnak lenni, — mint azt az ellenség el akarja hitetni, hanem egyes-egyedül a tulsóoldalon. Szó szerint ezeket írja a miniszter „Ma ülünk az emeltyű karjánál.”

zelemre ezzel nem csorbulnak. „Nem vonjuk kétségbe — írja Göbbels dr. —, hogy az ellenség bombaterrorja szaporítja gondjainkat és nehézségeinket. Még egyszer hangsúlyozzuk azonban, hogy ezek a gondok és nehézségek semmi körülmények között sem döntik el a háborút, most, vagy a jövőben. Teljesen téves az angoloknak és amerikaiaknak az a reménye, hogy Németország az angol-amerikai légi terrortól engedje magát a háborúból kiútni. Ha Németország készülvizsi, hogy háborús termelésével újra és újra kitér az ellenség légi terrorja elől és az embervesztéseket alkalmas intézkedésekkel elviselhetőbb keretek között tartja, — akkor Németország át tudja hidalni azt az időközt, amely elválasztja a nagyzó ellenéggel szemben fogantatosítandó, lényegesen drasztikus ellenrendszabályoktól.”

Ha London, Washington és Moszkvaiban gúnyosan odavetik nekünk, hogy ezen a nyáron nem szereztünk meg újabb ellenséges területeket, erre teljes nyugalommal válaszolhatjuk, hogy a győzelemhez nem is kell újabb ilyen területeket szereznünk. Ez teljesen elegendő, hogy ne engedjünk magunktól olyan terepet elvenni, amely a háború szempontjából értékes, mert mi vagyunk birtokában annak az ellenséges területnek — amely a háború szempontjából döntő, nem pedig ellenségeink.”

Göbbels miniszter ezután hivatkozott arra az eltökéltségre, amelylyen a német nép az ellenséges légi terror okozta nehézségekkel szembeáll. Ugy szölván elképzelhetetlen, amit a német nép valamennyi rétege a háború idején felmerülő válságos pillanatainak leküzdése terén teljesít. Ez a magatartás arra vezethető vissza, hogy a német nép az arcvonalon és otthon összeszorított foggal kitar amellet, hogy a győzelmet többé semmi körülmények között sem engedje kezéből kicsavarni.

HASMŰTÉTEK UTANI IDŐSZAKOKBAN a régóta bevált, tisztán természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz kiltűnő hashajtó, mely a belek tartalmát biztosan felhígítja és azt csakhamar fájdalommentesen levezeti. Kérdezze meg orvosát!

Az ellenség nagyon téved, ha azt hiszi, hogy ez az eltökéltség csupán vezetőségében van meg. Még van ez — folytatta Göbbels — minden egyes emberben. Az ellenség légi hadviselésével terrorisztikus célokat követ el félreismertetlenül, ámde e céluk a német népnél eltévesztik hatásukat. Ha majd a háború után újra felépítjük az elpusztított városokat, minden kő tanuskodni fog olyan lakosság szívós és minden szénvedésben is hallgatag kitartására, amely önmagát multa felül a szerencsétlenség és inség elviselésében. De meghajlítani ez nem fog bennünket. Ha azt kérdezik tőlünk, hol állunk a háború mostani szakában, akkor csak azt válaszolhatjuk: mindenütt ahová csak nézünk a végtelen messzeségbe. Határaink körül van véderővel, amely megmutatja, hogy minden teherpróbát kibír és ezt itthon olyan nép fedezi, amely magára vállalja bátran és összeszorított foggal a legsúlyosabb szenvedést és legmélyebb fájdalmat is, hogy ezzel a győzelmet szolgálja. Pontosan tudjuk, hogy a mi diadalunk órája lassan, de biztosan közeledik. (MTI)

KIUJULT A HARC A LADOGA TÓ VIDEKEN

Berlin, augusztus 13. A Német TI értesülése szerint a Ladoga tótól délre augusztus 12-én hosszabb szünet után újból megélték a harcok. A bolsevisták friss erőkkel, erős harci repülőgépek egységek és páncélosok harcbevételével ismét támadtak. A német csapatok azonban kemény és hosszú elhárító harcokban visszaverték a bolsevistákat és súlyos veszteségeket okoztak soraikban. (MTI)

ELKESEREDETT HARCOK CHARKOVERT

Berlin, augusztus 13. (Bud. Tud.) A bjelgorodi védelmi csata Charkowért folyó elkésereedett küzdelemmé vált. A német csapatok kivédtek az oroszok minden támadását, amely a Charkow elleni áttörési kísérlet megállítására után ettől nyugat felé tör előre. Német helyen elsőbbsen minősítik a rendkívül súlyos és változatos harcokat charkowi csatának.

HEVES LÉGITÁMADÁS MILÁNÓ ELLEN

Chiasso, augusztus 13. (Bud. Tud.) Röviddel éjjel előtt heves légitámadás volt megfigyelhető Milánó ellen. A határon meg lehetett állapítani, hogy a légvédelmi ágyúk rendkívül heves tüzzel fogadták a támadókat s világosan meg lehetett figyelni, hogy 2 égő repülőgép lezuhant. A támadás pontosan egy óra hosszat tartott és éjjel után egy órakor ért véget. A légvédelem a támadás egész ideje alatt működött. A határon világosan lehetett hallani az olasz éjszakai vadászpilóták motorjainak zúgását.

Kihallgatások a Kormányzónál. A Kormányzó úr főméltósága hitvesének és a Kormányzóhelyettes özvegyének jelenlétében kihallgatáson fogadta Wulff olasz titkostonáncost, nyugalmazott altengernagyot, a magyar-olasz közlekedési tudományos társaság elnökét és Maletert, a társaság főtitkárát, aki átnyújtotta a Kormányzó úrnak a „vitéz Horthy István és a magyar közlekedés” című emlékkönyvet.

Továbbra is szilárdan áll a keleti német arcvonal

Berlin, augusztus 13. (MTI) Bár a keleti arcvonalon Orelnél és Vjazmnaél nem csökkenő heveséggel folynak továbbra is a harcok, sőt azok a Ladoga-tótól délre is az oroszok nagyarányú támadásaival újból feléledtek, fontosság szempontjából ma is Bjelgorod áll előtérben, mert mint már tegnap is jelentették, a csata kimenetelétől függ Charkov sorsa is. Ma német katonai körökben hangoztatták, hogy az orosz offenzíva célja nem más, mint Ukrajna visszafoglalása. E cél elérése érdekében fejtik ki az oroszok tartósan nagy erőfeszítéseiket. A harc változatlan heveséggel folyik, így ma még nem lehet áttekintést nyerni a várható kimeneteléről, de ha az oroszok állandóan fokozzák is erőfeszítéseiket és ennek folytán sikerül az arcvonal egyes pontjain a német vo-

nalakba betörni, a német front, — mint hazai körökben megállapították —, tisztán áll ma is. Területileg még mindég nem érték el az oroszok jelentős eredményt, Orelt kivéve. A nagy csata Bjelgorod térségében folyik és miután a Wilhelmstrassen hangoztatták, tévesen lehet charkovi csatáról beszélni. Charkovnál is, mint mondták, ezidőszerte egyáltalában nem harcolnak, bár nem vitás, hogy Charkov és Ukrajna sorsa forog most kockán. Oroszország élelmezési helyzete kényszerítette most ki a bjelgorodi harcot, mert a nyári offenzívával már nem csupán angol, vagy amerikai származású hadianyag került felszínre, egyébként aránylag kismértékben, — hanem Amerikából szállított élelmeszer is, ami újabb bizonyítéka az orosz élelmezési helyzet megromlásának.

Japán-olasz-német megbeszélés

Tokió, augusztus 13. (Német TI) A japán külügyminiszternek az olasz és német nagykövettel csütörtökön folytatott megbeszélése után a kormány sajtótájékoztatója kijelentette, hogy a három szerződéses állam politikájában semmiféle változás nem történt. Hangsúlyozta a sajtótájékoztató, hogy az eszmecsere a legszívélyesebb légkörben folyt le. Az ellenség jól tenné, ha emlékeztetné idén a három szövetséges eszméjét és az egyezmény szövegét, különösen annak be-

vezetését, hogy a három szövetséges nemzet céljait világosan és félremagyarázhatatlanul leszögezte. Ugyanez áll az 1941 december 11-i katonai szövetségről is. (MTI)
Tokió, augusztus 13. (Német TI) Sigemicu japán külügyminiszter pénteken, miután csütörtökön megbeszélést folytatott a német és olasz nagykövettel, a kormány rendes ülésén nyilatkozott az európai helyzetről. Sigemicut pénteken fogadta a japán császár leleptéstétel végett. (MTI)

Bestiális gyilkosság egyik kecskeméti tanyán

Kecskemét, augusztus 13. Az alpari csendőrség jelentette a kecskeméti ügyészségnek, hogy az Oreghegy dülő egyik tanyáján meggyilkolva találtak özvegy Kor-

dik Mátyásné borkimérő asszonyt. Ismeretlen tettes álmában végzett áldozatával. Nyokán és fején több kesszúrást találtak. A nyomozó folyik. (MTI)

Nem jó a cipőt kölcsönadni, még akkor se, ha nagyon szépen kéri

Hogy csapta be az egyik Erzsébet a másikat
Merész és újszerű módon elkövetett széhámosság áldozata lett az elmúlt napokban Kádár Erzsébet 16 éves, Nagyszalonta-utca 21. szám alatt lakó cseledeleány.
Néhány nappal ezelőtt este fél 9 óra tájban a Piac-utcai korzón sétált, amikor odajött hozzá egy 18 év körüli, csinos fiatal leány, aki magát Erzsébetnek nevezte. Megszólította és nem kevesebbre kérte, mint hogy adja neki egy kicsit kölcsön a pulloverjét és a cipőjét.
— Nagyon szorít a cipőm — mondta az állítólagos Erzsébet —, nem tudok benne hazamenni. De ha elcseréljük a cipőnket, akkor kísérjen haza, a lakás előtt majd visszadom.
Azt nem mondta, hogy a pullover kölcsönadására miért van szükség. Kádár Erzsébet azonban nem fogott gyanút és kölcsönadta a pullovert is és a cipőt is. El is indultak hazafelé, a Püspöki-palota irányában, — mert az ismeretlen leány azt mondta, hogy itt szolgál az egyik második emeleti lakásban.
Néhány lépés múlva azonban egyszerre eltűnt az ismeretlen Erzsébet, Kádár Erzsébet egy darabig kereste, természetesen azonban nem találta meg. Ugyilátszik, az új cipőben, amelyek nem szorított, könnyen egérfutat tudott venni a kölcsönkérő.
Kádár Erzsébet feljelentést tett a rendőrségen az ismeretlen tolvaj ellen s a rendőrség most erősen nyomozást indított a másik Erzsébet kézrekerítésére.

BERLINT BOMBÁZTAK

Berlin, augusztus 13. (Német TI) Augusztus 13-ra virradóra gyenge ellenséges kötelékek Németország fölé repültek és egész Berlinig nyomultak előre. Szórványosan ledobott bombáik kisebb károkat okoztak. (MTI)

APOLLO
Csak ma és holnap
Hans Albert főszereplésével
CARL PETERS
Hősi idők mozgalmas életének rajza
Előadások: fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.

Meteor mozgó műsora
Szombaton fél 5, fél 7, fél 9 órakor, Remek magyar film. — Herceg Ferenc regénye. Jávor Pál, Fényes Alice főszereplésével
A
láp virága

Hungária filmszínház
Eltitkolt szerelem
Főszerepők:
Aida Valli, Fosco Giachetti
Előadások: fél 5, fél 7, fél 9 órakor.

Vígyszínház
Ma is a legnagyobb sikerű drámai feszültségű magyar film
Életre ítélték!
Jávor, Somlay, Petrovich, Hidvéghy, Péry P., Zádor Gy. Maklary, Juhász a főszerepekben.
Előadások: fél 5, fél 7, fél 9 ó.

Róma második bombázása

A magyar kolónia tagjai közül senki sem sérült meg

Róma, augusztus 13. (MTI) Róma megérte a második bombatámadást is, a MTI munkatársa a bombatámadás után azonnal bejárta az összes bombatámadás sújtotta helyeket. Azt lehet mondani, hogy a második bombatámadás nem volt olyan méretű, mint az első, — legalább is a lakónegyedeket nem érték olyan súlyos károk. Van olyan városnegyed, ahol 20—25 bérlőház is ért elég súlyos bombatalálat. Egyes helyeken az úton széles patakokban ömlik a víz és az útszéleken lovak tetemei, szétrombolt szekerek hevernek, amelyek a légnyomás és bombaszéklök pusztítottak el. A bombatámadásoktól sújtott házak szomorú képet nyújtanak.

Több helyen a legnagyobb erővel megkezdtek a mentési munkálatokat. Ezek a helyeken a legteljesebb csendnek kell lenni, hogy meghallhassák a föld mélyéből, az óvóhelyekről előretörő segélykiáltásokat.

A második bombatámadás a Vatikánt már érzékenyebben érinti, mint az első. Csütörtökig az volt a felfogás, hogy XII. pius pápának sikerült elérni azt, hogy az ellenség az őrk városát megkíméli. A Szentatya

alig hogy a bombatámadás végét ért, kiment a Vatikánvárosból a hívők közé. Amint a támadás kezdetét jelző szirénák megszólaltak, a Vatikánvárosban a San Damaskusz udvar erkélye megtelt papokkal és sok diplomata is onnan nézte végig a Róma elleni támadást. Innen figyelték meg azokat a füstoszlopokat, amelyek a támadott városnegyedekből előtörttek.

A Szentatya a legnagyobb érdeklődéssel és aggodalommal kísérte a bombatámadást és többször kitékintet lakosztályából Róma felé, figyelte a mindjában növekvő füstoszlopokat. XII. Pius pápa a legnagyobb aggodalommal s a legnagyobb türelmetlenséggel várta a bombatámadás végét. Amint megszólaltak az ellenséges támadás végét jelző szirénák, azonnal a Szent Damaskusz udvarban várakozó gépkocsijához ment. A pápa a gépkocsit a Villa Fiorelli városnegyed felé hajtatta, amely városnegyed elég súlyos bombatámadás ért. Amikor a pápa efelé a városnegyed felé ment, túlzás nélkül azt lehet állítani, hogy útja füst és lángoszlopok között vezetett.

A pápa imádkozik a füstölgő romoknál

Alighogy a pápai kocsit megállt, nagy néptömeg vette körül a pápát és nagy tisztelettel üdvözölte az összegyűlt tömeget.

A Szentatya csendre intette a tömeget, majd letérdelt és fennhangon elmondotta a De Profundis, az áldozatokért. Ezután felemelkedett s a nép üdvözölő kiáltásaira rövid beszédet mondott, amelyben megemlégett, hogy a világ valóban a békét kívánja. Imádkozniok kell az embereknek a békéért és méltókká kell lenniük arra. Ebben a pillanatban, mondotta a pápa, különösen szükséges, hogy az emberek Istenhez imádkozzanak és kérjék az Istentől a békét az élők és halottak számára. A tömeg hatalmas megindulással fogadta a pápa szavait, sokan sírtak. A pápa ekkor újra letérdelt és ismét elmondotta a De Profundis, a halottakért a tömeggel együtt.

Ezután a Szentatya a bombatámadástól megrongálódott — egyik templomhoz ment, amely templomban az apácák közül az egyik meghalt, akik a bombatámadás ideje alatt éppen a templomban imádkoztak. A templomban a pápa vigasztaló szavakat intézett a nővérekhez, majd gépkocsijába szállt és a Sant Giovanni in Laterano bazilikához hajtatott. A baziliká-

nál a tömeg ismét körülvette a Szentatya autóját és itt a pápa ismét vigasztaló szavakat intézett a tömeghez és megengedte, hogy megcsókolják a halászgőyűrt.

Amikor a bazilikához ért a Szentatya, ismét elmondotta a De Profundis a tömeggel együtt. Amikor a Szentatya ezt bevégezte, a tömeghez vigasztaló szavakat intézett, majd ismét autójába szállt és 2 óra felé visszatért a Vatikánvárosba. Mint a lapok megállapítják, a Róma elleni második légitámadás kevés katonai célpontban okozott kárt. Több volt a kár a polgári épületekben. A Santa Maria del'Orto templomot részben elpusztították az ellenséges repülőök. Mint a lapok megállapítják, a lakosság magatartása nyugodt volt. Az áldozatok számát még ezután állapítják meg.

Budapest, augusztus 13. A Magyar Távirati Iroda illetékes helyéről kapott felvilágosítás alapján közli, hogy a ma délelőtt Róma városa ellen lefolyt légitámadás alkalmával az ottani magyar követség tagjainak, valamint a követség tudomása szerint a római magyar kolónia tagjainak nem történt bántódásuk.

Róma bombázásánál találat ért egy személyvonatot

Róma, augusztus 13. (Német TI) A Stefani Iroda Róma bombázásáról a következő részleteket közli: A rádió pontosan 11 órakor kezdődött. Ezután műkészsébe léptek a légelhárító ágyúk. Kb. 30 perves időközönként több egymást követő hullámban nagy magasságban repültek az ellenséges gépek a külváros lakónegyedei fölé. — Számos bombát dobhat Tuscolano lakónegyedre és Tiburtinora, amelyet már az első légitámadásnál is szétromboltak. A Madonna del Orto templom megsérült. A bombák csaknem

kizárólag lakónegyedekre estek. Az Orotone felé vezető út fellett különböző típusú gépek zuhanó repüléssel ereszkedtek alá és polgári lasokora tüzeltek felédzeli fegyvereikkel. A támadás kb. másfél óra hosszat tartott. A lakosság nyugodtan viselkedett és csodálatraméltó fegyveremről tett tanúságot.

Róma, augusztus 13. (Német TI) A pénteken Róma ellen végrehajtott súlyos terrortámadásról a következő részletek váltak ismeretessé: Róma közelében a pályatesten egy utasokkal teli személyvonatot bom-

batalálat ért. Sokan meghaltak és sokan megsebesültek. A már sok bombatalálattal megrongált Lorenzo negyedben számos lakóház omlott össze, néhány gyújtóbomba esett a Via Ouattro Fontanera, amely a város közepén közvetlenül a királyi palotához, a Kvirinálhoz vezet. (MTI)

Eszterhás István előadása a Nyári Egyetemen ma délelőtt 8—10-ig

A Nyári Egyetem keretében rendezett nemzetvédelmi előadásorozatban ma délelőtt tartja az utolsó előadást dr. Eszterhás István, a ki való író, aki a nemzetvédelmi propaganda miniszter hivatja tájékoztató osztályának vezetője. A remek előadó művész előadását a Nyári Egyetem hallgatói között kivül városunk társadalmának széles rétege is igen nagy érdeklődést mutat. Az előadás címe: Támadás és védekezés a propagandában. Az előadás a Közponi Egyetem Auditorium Maximumában lesz ma délelőtt 8—10-ig.

A huszjegyrendszer bevezetésének elhalasztása

A huszjegyrendszer bevezetése további intézkedésig halasztást szenved. Polgármester

DR. GABRIEL ASZTRIK ELŐADÁSA

A debreceni Nyári Egyetem francia szakos tanárok számára rendezett továbbképző tanfolyam előadásorozatában dr. Gabriel Asztrik, a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem magántanára, a gödöllői premonstrái francia gimnázium igazgatója, francia nyelvű előadásában megemlékezett azokról a középkori párizsi egyetemi tanárok munkásságáról, kiknek tanításai, megmaradt írásaik tanúsága alapján a művet nyugat minden fe, francia, német, ír stb. lelkedéssel hallgatták. Majd dr. Eckhardt Sándor budapesti egyetemi ny. rendes tanár széleskörű kutatóit ismertette, szót azokról a francia költőkről és krónikásokról, kik hazánkról lelkedéssel és nagybecsüléssel szóltak.

EDEN TÁRGYAL

London, augusztus 13. (Bud. Tud.) Eden külügyminiszter csütörtökön Vinant amerikai nagykövetet, majd Purics jugoszláv miniszterelnököt és végül lord Halifax washingtoni nagykövetet fogadta.

MUSSOLINI UTOLSÓ KÉTORÁS KIHALLGATÁSA A KIRÁLYNAL

Róma, augusztus 13. A „Nuova Antologia” szerint Mussolini utolsó kihallgatása a királynál július 25-én délután két óra hosszat tartott. Ez a megállapítás azért bír jelentőséggel, mert eddig azt hitték, hogy a kihallgatás rendkívül rövid volt.

A változatlanul Luigi Federzoni vezetés alatt álló lap foglalkozik az okokkal, amelyek Mussolini lemondására vezettek. Mussolinit tették felelőssé az ország katonai helyzetéért, amely annak a következménye, hogy a katonai előkészületek elégtelenek voltak, mert politikai és világnézeti tényezők érvényesültek.

Ezért az olasz katonák áldozatkészsége nem volt elegendő. Szicília inváziója után a nehézségek fokozódtak. Nem tagadható, hogy a mostani helyzet Olaszország számára igen komoly. Szicília inváziója csupán előjártka az olasz szárazföld ellen irányuló invázió kísérletnek.

Gedényi Mihály és Zilahy-Sebess Jenő előadása a nemzetvédelmi tanfolyamon

Pénteken délelőtt a Nyári Egyetem nemzetvédelmi tanfolyamán két nagyszerű előadás hangzott el.

Gedényi Mihály miniszteri s. titkár, az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács főtákkára „Az irodalom hatása a közvélemény átalakulására” címen tartott elővezetés előadást.

Az előadó hangzottatta, hogy az irodalomnak a közvélemény kialakításában igen jelentős szerepe van. Régen az irodalom csak szolgálta az életet és csak a reformáció után kezdte diszteni.

Az egyes irodalmi műfajokról beszélve megállapította, hogy a regény, színmű és vers továbbra is divatos maradt egyes műfajok azonban kipusztultak. Ezzel szemben új műfajok alakultak ki, melyek közül a film és a rádió a legjelentősebb a propaganda szempontjából.

A magyar irodalom mindig kapcsolatban állott a magyar történelemmel és a magyar politikai élettel. Iróink közül többet felemleget az előadó, mint a hazafiasság megörökített mintaképeit. Beszélt a továbbiakban a magyar olvasóközönség nevelésének fontosságáról, valamint a ponyva káros hatásáról. A népi irodalommal kapcsolatban megjegyezte, hogy Petőfiék programját most sem hajtották végre, ilyen és igazi értelemben vett irodalom még nincsen, mert az irodalom nem a népek szól, a népi írók felállítását azonban ettől függetle-

nül is örömmel kell fogadni. Zilahy-Sebess Jenő dr., a külügyminisztérium kulturális osztályának vezetője A., külföldi propaganda alaptényezői címen tartott előadást.

Beszélt a propaganda multjáról és ismertető jegyeiről. A propaganda egy embernek nem csak a gazdasági, hanem szellemi életét is hivatva van irányítani. A propaganda, bár jelszavakra és elvekre támaszkodik, erőteljes világnézetet ad. Tüajdonképpen ez is tudomány, csak olyan tudomány, amit sok helyen tanítanak.

A propagandára azonban állandóan felügyelni kell. A látvány fórum, amely irányítja a propagandát, a nemzetvédelmi miniszter. Ügyelni kell arra is, hogy egy meggyőződést szolgáljon a propaganda, bármilyen formában is nyilatkozik meg, akár film, akár rádió vagy más egyéb.

A meggyőzés módjairól beszélve megállapította az előadó, hogy a legfontosabb meggyőzési mód az örök ismétlés. Végezetül megállapította, hogy a propaganda munkája egységes kell, hogy legyen, nem lehet széteső, amikor külön-külön szinte minden ember propagandista, de nem látja be az egészek jelentőségét és célját.

Mindkét előadó előadása iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg és a nagy számban megjelent közönség lelkes tapsokkal jutalmazta a két pompás előadást.

Dr. Némedi Lajos előadása a nemzeti jellem kérdéséről a magyar reformkorban

Dr. Némedi Lajos egyetemi magántanár nemzeti jellemről szóló előadása szorosan beilleszkedett abba a magyarságtudományi előadásorozatba, mely ezévből vezérlő eszméje a Nyári Egyetem előadásainak. Előadása elején utalt arra, hogy ma sokat beszélünk a nemzeti jellemről, mindenben szeretnők irányadóul, érték-mérőül venni. A tudós előadó arra vállalkozott ebben az előadásában, hogy bemutassa ennek a vágnak azonosságát a magyar reformkorban. Ekkor is hirdették az önismeret szükségességét az írók Kármán József, Széchenyi István.) A nemzeti bűnök lajstromát is felvázolták: pártviszály, szalmazsák, restség, indolencia, légvárépítés, sültgalambváras stb. jellemző kifejezések hangoztatásával. A legfontosabb kérdés azonban az volt a felvilágosodás korában az volt a kérdés azért lényeges az előadó szerint, mert a külföldi barbárnak tekintette a magyar ságot, főleg a németek. A tudósok akkor hangoztatták, hogy a magyar vitézség ideje elmu, a külföldet nem érdekli a régi török harcok, a tudományok mezején kell megmutatni a nemzetnek hogy mit tud. Ennek főhangozója Bacsfányi János volt. Bizonyítani kellett a maradt szellemekkel szemben, hogy a kultúra nem romja meg a régi erkölcsöket. Még Bessenyei is azt vallotta bihari magányában. Vajda Péter kéri a magyarokat, hogy ne a durvaságban és kultúralatlanságban keressék az igazi magyarságot. A finnugor rokonság kérdését is a nemzeti jellem szemüvegén nézik és nem akarják elfogadni sokáig az északi zsíros atyafiságot, mert a német könyvekben rosszat olvasnak a lapokról és finnekéről.

Annál inkább tetszik a nemzeti önértékelés a hunrokonság. Szemere Pál és Kőlcsey Ferenc vitaköznek arról, hogy vajon van-e költői tehetsége a magyarnak? A külföldi hatások megítélésénél is a nemzeti jellem kérdése a döntő. Dessewffy József 1811-ben megállapítja, hogy kárára van a magyarnak, hogy a németek után indul, mert a magyar szellem jobban megfér az angol hathatósággal és a francia tüzellel. Hegel eszméinek befogadásánál is ez a helyzet: Szontágh Gusztáv azt mondja rá, hogy a reális magyar szellemnek nem megfelelő, homályos, misztikus. Erdélyi viszont bebizonyítja, hogy Hegel és a magyar paraszt gondolkodása egyforma, mert az életetekben mindkettő elhagyja a kopulát. A fordulatot Széchenyi István jelenti. Nem tagadja a nemzeti jellem fontosságát, de figyelmeztet arra, hogy nem szabad vkon mindent ahhoz mérni. Tagadhatatlan, hogy a szellem és a társadalom minden nemzet legsarkalatosabb intézeteire nézve szent s annak megsemmisítése a nemzet halálát siettet. Ha a kislelkűség makacsul kirekeszt minden javítási szándékot, a legszebb, leghasznosabb és legszükségesebb ölmenegetnek lesz gátja. Széchenyi jelszava a haladás.

Ez az a tanulság, mely örökérvényű s mely halhatatlanná tette a nagy lángész munkásságát s általa élünk és vagyunk. Haladni, ezt kel ma is zászlónkra írni, mert ez a tanulság mára is érvényes. Keressni kell a nemzeti jellem és korszerűség szintézisét s akkor megtaláljuk helyünket, hivatásunkat és nemzeti jellemünk alaptényezői irányítani fogják a nemzetet. A rendkívül érdekes előadást nagy tetszéssel fogadták a hallgatóság.

A természetbeni munkabér címén szerzett kenyérgabona beszolgáltatásának és visszavásárlásának szabályozása

A 117.300—1943. K. M. számú rendelet szerint a mezőgazdasági munkavállaló természetbeni munkabér címén kapott kenyérgabonáját — annak állandó lakóhelyére való szállítása helyett — az alábbiakban foglalt feltételek szerint a kereseti helyen vásárlásra jogosított kereskedőnek megvételre felajánlhatja és a Gabonaforgalmi Központ kirendeltsége által kiállított gabonautalvány ellenében abban a vásárlási körzetben, amelyben állandó lakóhelye fekszik, vásárlásra jogosított bármelyik országos vagy körzeti kereskedőtől az eladottnak megfelelő nemű és mennyiségű kenyérgabonát pedig megvásárolhatja.

A mezőgazdasági munkavállaló a fentemlített kenyérgabonát csak az ugyanabban a gazdaságban mezőgazdasági munkára szerződött munkáscsoport megbízottja útján ajánlhatja fel megvételre. A kereskedő köteles a kenyérgabonát a hatóság által megállapított termelői áron megvásárolni.

Az eladó köteles a vevőtől kapott (2) két darab vételjegyet ellenében az állandó lakóhelye szerint

illetékes gabonaforgalmi kirendeltségtől gabonavásárlási utalványt igényelni. A gabonavásárlási utalvány abban a vásárlási körzetben jogosít kenyérgabona vásárlásra, amelyet a gabonavásárlási utalvány feltüntet.

A gabonavásárlási utalvány kiállítására díjtalan.

Az országos vagy körzeti kereskedő köteles — az általa szerződöttnél helyi kereskedők útján is — a gabonavásárlási utalvány ellenében a készlete erejéig annyi kenyérgabonát kiszolgáltatni, amennyire a gabonavásárlási utalvány szól. A kereskedő a kenyérgabona eladása esetén a hatóság által megállapított árhoz csak a mértékmátsánkénti 1.50 pengő bruttó hasznot számíthatja hozzá.

A rendelet megszegése kihágást képez és a 2980—1943. M. E. számú rendelet szerint büntetendő.

A rendelet 1943. augusztus hó 10-ik napján lépett hatályba.

Egyebekben bővebb tájékoztatást a Budapesti Közlöny 1943. évi augusztus hó 10-ik 178. száma nyújt. POLGARMESTER

A debreceni társulat az új évadban a vidék legjobb együttese lesz

Nagyon sok volt debreceni színész szerződött Kassára

Kőrössi Zoltán, a kassai Nemzeti Színház igazgatója a napokban hozta nyilvánosságra jövő évvel kapcsolatos színházi terveit és az új társulatnak teljes névsorát. Érdekessége az új kassai együttesnek, hogy nagyon sok volt debreceni színész nevét olvashatjuk.

Igy leszerződött a kitűnő táncoskomikus-igazgató Selmezy Mihályt, Deák Lőrincet, Mándoki Kálmánt, Balogh Bélát, Márkus Lajost, Károlyi Vilmost, Gárdonyi Lászlót, Seres Gyulát, Földessy Lillát, Sárvay Rózsit és Perényi Sárít.

Az új teljes névsorból azonban megállapíthatjuk, hogy vidéki viszonylatban az új évadban is a debreceni Csokonai-színháznak lesz a legkitűnőbb erőkből álló együttese, hiszen

két olyan erőssége lesz, mint Barabás Sári és Károlyi István, de a többi név is kitűnő eszenegű nemesak vidéki, de fővárosi viszonylatban is.

Beleznai Unger István tehát nyugodt lelkiismerettel tekintet az új évad elé.

Mint értesülünk, Hortobágyi Artur Ragályi Elemér titkár kíséretében az elmúlt nap megérkezett Debrecenbe és nagy lendülettel már hozzá is látott a bérletezéshez. Már eddig is kitűnő eredményeket ért el. — Beleznai Unger István feleségével, U. Kováts Terussal 16-án érkezik meg s azonnali hozzáláttnak az új, szeptember 4-én nyíló évad előkészítéséhez. Mint értesülünk, rajtuk kívül Márky Géza, Deéssy Jenő és Csengeri Aladár is Debrecenben tölti kétételes nyári pihenőjét.

Dr. Bárczi Géza előadása nyelvünk magyarságáról

A Nyári Egyetem magyarságtudomány előadásorozatában dr. Bárczi Géza, a debreceni egyetem tanára Nyelvünk magyarsága címmel tartott pompás előadást. A tudós professzor mély értelmű és nagyon komoly tanulmányában keresi nyelvünkben a magyar jegyeket és azt az örök törvényszerűségeket, mely nyelvünket elválasztja a többi nyelvtől. Felhívta a figyelmet, hogy a szubjektív megérzést nem fogadjuk el tudományos módszernek, s a nyelv metafizikája teljesen kiesik vizsgálódásaink lehető és elképzelhető köréből, a nyelv és a néplélek összefüggésének megismerését, bármily csalogatónak, izgatónak tűnjék is fel egyesek előtt, átengedjük az arra hivatottaknak, az íróknak, a költőknek esetleg az esztétáknak. Eppen ezért szigorú tudományos módszerrel vizsgálta és tárta hallgatói elé a magyar nyelv hangtani alakitási és mondattani televezetés-

segeit, szókincsének rétegződését s a magyar nyelvtanító szellem gazdagságát, amelyek megkülönböztetik és elválasztják más nyelvektől. Vizsgálta nyelvünk ősi elemeit s a jövevényszavakat és nyelvújítás következtében létrejött szókincset és örvényszerűségeket. — Egész művelődéskincsünket bemutatva nyelvünk rétegződő gazdagságában. Joggal hirdette, hogy a magyar nyelv ősi elemeiben halhatatlan, a bekerült idegen szavaknak csak egészen jelentéktelen szerep jut, s a magyar szókincs természetes beszédünkben ősi elemi erővel buzog és minden mást elsöpör.

S végig kísérve nyelvünk rendszerezését meggyőző erővel hirdette, hogy a magyar nyelv a mai formájában gazdag, tömör, rendkívül hajlékony, főleg az anyanyelv végtelen skálájának kifejezésére alkalmas, eleven életerős duzzadó, kőszertű színes nyelv, hang-

zása kellemes, energikus, férfias, de nem kemény, sem túlzottan lágy. Szókincsének legnagyobb része, alakjának minden alapelve, rendkívül gazdag képzőtárháznak elemit és szerkezetének legfontosabb és az említett tulajdonságokkal összhangzó részei ősi finnugor örökség. Az idegen hatások módosították, de alapjellemét nem másították meg, s a bekerült idegen elemeket a nyelv vagy teljesen feldolgozta, magához hasonította, vagy ismét kiölelte magából. Persze ezzel még nem fejeztük meg a népiség és a nyelv misztikus összefüggését, sőt mintha még távolabb estünk volna ettől az összefüggéstől. Zsirai Miklós szerint a magyar és a vogul nyelv szelleme, szerkezete szinte teljesen azonos, a magyar és a vogul lélek, jellem viszont ég és föld. Ha tehát a nép lelke benne van nyelvében, minthogy vele kétségtelenül összefügg, ez csak tudományos eszközökkel megfoghatatlan vonásokban rejthetők. Tudományt csinálni beöle nem igen szárnyalja túl a kávéházi grafológia tudományát. A nyelv benső szellemét azonban érzé a költő, a művész s az értelem nem juthat el olyan mélységeig, mint az érzélem. A művész szubjektív érzésében hozza felszínre szavaiban, mondataiban csakúgy, mint gondolataiban vagy leki állapotaiban a nyelv igazi belső lékét s vele a nemzet lelkületét. — Ezeknek a gondolatoknak művészi megfogalmazásával fejezte be előadását a magyar nyelvtudomány illusztris tudosa.

RUCA JÓZSI PECHES KIRÁNDULÁSA

Weiber Lipólné szü. Goldmann Sára téglási zsidó asszony feljelentést tett a csendőrsőrnön ismeretlen tettesek ellen, akik távollétben lakásába behatoltak és onnan értékes ruhaneműt vittek el. Weiberné elmondta, hogy a lopást megelőző napokban három cigány járt nála, akik lopni akartak, de még az udvaron elcsípte őket s elvette tőlük az összeszedett holmit. A három cigány közül az egyik már néhány évvel ezelőtt is járt nála, amikor edényeket lopott.

A nyomozás során sikerült elfogni a tettes Balogh Rucá József és egy fiatalkorú társa személyében. Mindketten beismerték a lopást. Balogh Rucá és fiatalkorú társa, valamint egy orgazdasággal gyanúsítható egyén ellen megindult az eljárás.

A HADIROKKANT KISIPAROSOK ELŐNYBEN RÉSZESÜLNEK AZ ANYAG-IGÉNYLÉSNEK

A Magyar Vidéki Sajtótudósító jelent Budapestról, hogy a hadirokkant kisiparosok nyersanyag ellátásának biztosítása érdekében tárgyalások indultak meg. Az iparügyi miniszter a felmerült kívánásoknak megfelelően rendelt most ezt az ügyet, a napokban kiadott rendeletével. Mítuán a miniszter már a múlt évben elrendelte, hogy a hadbavonult kisiparosok az anyagellátás tekintetében előnyben részesítendőek, most e rendelet hatályát a hadirokkant kisiparosokra is kiterjesztette s ezért a jövőben ezek anyagigénylési kérelmeit soronkívül intézik el és más hasonló jellegű üzemi igénylésekkel szemben első helyen elégtit ki. Az ipartestület a nyílvántartás és ellenőrzés megkönnyítése végett kötelesek az igényjogosult hadbavonultak névsorát a hivatali helyiségben kifüggeszteni és ezen a szükséges, megfelelő változtatásokat mindenkör átvezetni.

Az idén fokozni fogják a minőségi vetőmagkiosztási akciót

Budapest, augusztus 13. Bárány Dániel földművelésügyi miniszter a termelés egységesítése és minőségi színvonalának emelése érdekében már az elmúlt években is intézkedett minőségi vetőmag kiosztása iránt. Ezt az akciót a földművelésügyi miniszter rendeletére a mezőgazdaság fejlesztési programjával kapcsolatban most fokozott mértékben folytatják. A minőségi vetőmag akció keretében 200 vagon eredeti nemesített és 1697 vagon utántermesztett buza, 50 vagon eredeti nemesített és 300 vagon utántermesztett rozs, 30 vagon eredeti nemesített és 90 vagon utántermesztett ősziárpa vetőmag kerül kiosztásra. Eredeti nemesített vetőmagot a bírók nagyságára való tekintet nélkül azok a gazdák igényelhetnek, akik a m. kir. Nö-

vénytermelési Hivatalal korábban szerződést kötnek. — Az igényléseket a Magy. kir. Növénytermelési Hivatalhoz, Budapest, IV. Horthy István körút 2. kell bejelenteni. Az utántermesztett vetőmagot igénylő, szász kat. holdon felüli gazdaságok közvetlenül ugyancsak a Hivatalnál, azon alul pedig az illetékes vármegyei gazdasági felügyelőségnek jelenthetik be igényüket. Az akció keretében a kiosztásra kerülő eredeti nemesített és utántermesztett vetőmagról a hatóságilag megállapított felügyelői, valamint vasúti szállítási, kiosztási stb. költségeket az államkincstár viseli. A nagy érdeklődésre való tekintettel a gazdák saját érdeke, hogy az igényléseket a leg sürögöbben jelentsék be.

A kolozsvári ásatások

Az ország egyik legnagyobb és legszebb gótsfű temploma, amelyet Hunyadi János építtetett Kolozsvár központjában a Mátyás király-téren áll. Az alapjától a torony csúsig faragott kőből épített templom keleti oldalába befurcsa láthatók a törökök ágyúinak gölyői. Ennek a templomnak északi végénél, nyugati oldalánál, szemben a Bauffy-palotával láthatók azok a nagyjelentőségű ásatások, amelyek a magyarság erdélyi települése szempontjából oly fontosak.

Diákokunk Hid- és Belmagyar-utcaiból — előbbi utca Wesselényi-utóbbi Kossuth- — amint Főterre érünk, feltűnik a két méter magas, mintegy 50 négyzetméter terület lezáró új deszkakerítés, amelyen belül folynak az ásatások. Ennek a kerítésnek záros ajtaján zörgetek, mire azt belülről kinyitják. Előttém az ajtó nyíló, őszbecsavarodott, egészségtől duzzadó, festő esetjére kíváncsók székely.

— Debrecenből jöttem és szeretném az ásatásokat megtekinteni — intézem hozzá a kérdést. És ő mintha templomban volnánk, felel halkán:

— Hiszem, hogy nem lesz akadály a keresésnek, azonban szíveskedjék a Tanár úrhoz fordulni, mert csak ő adhat felvilágosítást. Közben intett a fejével és értelmez kifejező szemével jobbra mutatót, ahol néhány lépésre állt egy mosolygós arcú, 30—35 év körüli fiatal ember, akin a déli 28 fokos naptűzében mindössze egy-két fűrdőnadrág volt.

Zavarban voltam, mert nem ilyen külsőségek közt képzeltem el a komoly tudóst. Bemutatók és néhány pernyi beszélgetés után tudtam meg, hogy ez a napozó, mosolygós arcú fiatal székely ember neknek a szeme a csákmányal vágott föld minden darabját figyelte, dr. László Gyula egyetemj magánlár, az Erdélyi Tudományos Intézet tagja és annak megbízásából vezeti az ásatásokat.

Az ásatásokhoz az indító lökést Herepey Jenő, a sepsiszentgyörgyi Székely Múzeum igazgatója adta meg. Úgyanis a megszállás alatt az oláhok a szóban forgó helyen WC-t készítettek, amelyhez 18 lépcsőre kell lemenni. Az e végből végzett földásat Herepey Jenő észrevétele nélkül, minden feltűnés nélkül figyelte és látta, hogy emberi csontokat hordanak el a kiásott föld közt. Abban a földben talált ő három olyan női hajcsatot, amelyet a középkorban az árpádkori magyar hölgyek hordoztak. Látozt cserépdarabokat, amelyek az okori római birodalom itteni városából, Napocáról, az akkor Kolozsvár város helyén állott római városról beszéltek.

Herepey várt és hallgatott. Erdély felszabadulása után a székely László Gyula és társai kezébe tette az azokat a bizonyítékokat, amelyek igazolják, hogy a kolozsvári Mátyás-ter alatt Árpád-kori magyar temető van. Ebben érdekes az, hogy akkora városban, mint Kolozsvár,

nem akadt a megszállók közt senki, aki a feltárt föld rétegeiben, mint nyitott könyvben, úgy olvasott volna, mint a magyar Herepey. Pedig nekik lett volna érdekük, a sokaj hangzatosított ősi településüket s ezen a címen Erdélyt követelő okoskodásaikhoz adalokat gyűjteni.

A mostani ásatásokat László Gyula néhány négyzetméter területen indította meg. Amikor a munkások elértek a 160 cm mélységre, ott macskafej kővezetle bukkantak, amely olyan jókarban van, hogy ma is beválnék bármilyen forgalmas úttestre. Ez a kővezetle árammennyi, amelyben amint megállapítottam, fellelhetők a kvarc, dolomit, trachit, tehát igen vegyes. László Gyula megállapítása szerint ez az utcaburkolat a 13-ik század végén készült.

Ma a fentemlített nagytemplomba az utcáról lefelé kell bemenni. Az ásatások során kikerült utca kővezetle arra mutat, hogy ebbe a templomba, amikor az épült, mintegy két méterrel felfelé kellett bemenni. Ez azonban máshol is előfordul. A párisi Notre Dame templom 11. lépcsője volt a föld alatt. De ezekért a példákért nem kell idegbe menni. Itt van a debreceni Kistemplom, amelybe valamikor lépcsőn kellett felfelé bemenni és ma?

Noha első megtekintésem alkalmával mintegy 10 köbméterre volt tehető a kiásott föld, mégis abból egy nagy csomó esont és két csomó cserépdarab került napfényre. A csontok túlnyomóan szarvasmarháké és juhoké, de van közülük lo-csont is. A cserepek már osztályozva vannak, az egyik csomóban a rómaiak korából, a másik csomóban a középkorból származók láthatók. Az utóbbiban, vagyis a középkorból származókban vannak a jellegzetesen magyar eredetűek. — Mindannyira rá van tapadva még a zsiros fekete színű televény, amelyről gondos mosással megtisztítják és csak aztán kerülnek múzeumokba.

Amikor a bekerített terület jó részén az eltemetett utakövezet a rajta levő földtől megszabadult, kezdelét vette az ásatások második szakasza, vagyis a kővezetle felbon-tása és ezalatt az ásatás további folytatása. Ennek során a kővezetle alatt mintegy 70 cm-re emberi csontokra akadtak augusztus 4-én. Ebből kezdve a legnagyobb óvatossággal, a szó szoros értelmében négyzetcenti-méterenként kaparták le a földet a csontokról mindaddig, amíg egy felnőtt férfi és ezzel párhuzamosan mintegy félméternyi távolságra egy gyermek csontváza teljes épségben szeméink elé kerültek. Mindkettő fejlet nyugatnak fekszik.

A csontvázat megtekintették Kelemen Lajos levéltári igazgató, Kőpeczi Sebestyén József heral-dikus és Malán Mihály dr. egyetem-lánus, az embertan professzora, le-fényképezték s azokon méréseket végeztek. Megállapították, hogy 700 év előtt hallak meg és temették el. Ime! Felhamadnak a halottak és igazolják a mi 1000 éves jogunkat Erdélyhez! es. Péterffy József.

HIREK

A Magyar Élet Pártjának hírei

KÖZPONTI PARTIRODA: Arany Bika-szálló félelemtől, ahol a párt szociális tanácsadó irodájában feleket fogadnak és kérvényeket áll-vesznek minden hétköznap délelőtti 9-1 óráig.

HAJDÚ VÁRMEGYE MAGYAR ÉLET PARTI VEZETŐSÉGE minden hétfőn és pénteken a főispáni hivatalban délelőtti 9-12 óráig papsznapot tart, amikor is a kérelmek és panaszok a vármegyei központi MHP útköznap adhatók át.

GYÓGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLATA

„Kigyó” Dr. Mihalovits J. Piac-u. 31. Telefon: 30-95. — „Tisza” Jónap Aladár, Péterfia-utca 61. Telefon: 24-52. — „Cillag” Beke Barna, Arpad-tér 1. Telefon: 29-32. — „Istváni Gondviselés” Székely Adorján, Petőfi-tér és Tekei-utca sarok. Telefon: 32-81. — „Mátyás Király” Papp Gyula, Nyilastelep, Vámospercsi-út 16. Telefon: 32-01.

Emlékeztető!

Ma, szombaton a vasárnapi lapunk számára este fél 10 óráig vesszünk fel apróhirdetéseket.

Egyedüli felvételi hely lapunk kiadóhivatala, Ferenc József-út 56. sz. (Megyeháza mellett.)

— Esküvői hír. Tar Katalin és Garaguly Gyula 14-én tartják esküvőjüket a Nagytemplomban.

— Orvosi hír. Dr. Fazakas Sándor egyetemi magántanár, szemorvos, Kálvin-tér 14. szám alatt újból rendel.

— Kovács Máté és Juhász Géza előadása ma délelőtti lesz a Nyári Egyetemen a magyarságtudományi előadássorozatban. Dr. Kovács Máté 10-11-ig tartja előadását „A magyar irodalom mai szemmel” címen és Juhász Géza „Magyarság és helyi jelleg: Debrecen” címen tart előadást.

— Varga Ferenc MÁV műhelyteremester, Melotai Nyilas-utca 10. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki zsebhoráját ezüst láncával együtt ellopta. Kára 150 pengő.

— Cipőt kapnak a postások. A közellátási miniszter a postaszolgálat zavartalan ellátása érdekében a postaalkalmazottak egy részét központi cipőellátásban fogja részesíteni. A kiutalt anyagból készült férfi és női típuscipők a postaszemélyzet mintegy negyed részének központi ellátását teszi lehetővé, a küldöncök és távirtdamunkások azonban teljes számban részesülnek bakancsellátásban. — Akiknek cipőszükséglete fejléssel, talpalással megoldható, új cipőt nem kapnak. Ebből a célból a közellátási miniszter a már eddig engedélyezett mennyiség felül újabb felsőbőr- és talpkontingenst fog a postások részére engedélyezni.

— A konyhában tartotta az aranyláncot — ellopták. — Deutsch Lászlóné, Szepességi-utca 45. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki konyhazekrényéből ellopta pénztárcáját és az ebben őrzött 150 pengő értékű aranyláncot.

Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat

SZERETETI HULLÁMHOSSZ

Debrecen, augusztus 13. Elmúlt nap a következő üzenetek érkeztek:

Debrecen: Rolly Béla hdp. őrmester az A. 469. tábori postáról üzeni szüleinek, rokonainak és ismerőseinek: jól van, nincs semmi baja, egészséges. Leukát kéri, ne sirjon, várjon türelmesen, mert nem soká hazajön.

Debrecen: Papp Imre honvéd a T. 708. tábori postáról üzenetét küldi Prei bácsinak,

Jenő bátyjának és Lajosnak. Üzeni, jól van, nincs semmi baja. Egy barna kislánynak eskőjait küldi.

Debrecen: Tömpe Mihály honvéd a Z. 558. tábori postáról szeretettel üdvözlöi szüleit, rokonait és ismerőseit. Üzeni, jól van és kéri, minél többet írjanak.

(Üzeneteink közlését folytatjuk. Adjon Isten szebb jövőndöt minden magyarnak!)

A kormány minden eszközzel elősegíti a mezőgazdasági gépszövetkezetek alakítását

Szakkörök már régen megállapították, hogy különösen a nagyobb mezőgazdasági gépek — traktorok, vetőmagtisztítók, stb. — kihasználása csak akkor gazdaságos, ha a kisgazdák társultak, vagy szövetkezetté alakulva közösen használják és javíttatják azokat. A Magyar Vidéki Sajtótudósító budapesti jelentése szerint a földművelésügyi minisztérium a vételár 50 százalékáig támogatja az ilyen nagyobb gépek vásárlóit, ha szövetkezetté alakulnak. E célból a szabályzat tervezetét is kidolgozta és a gépszövetkezetek alakítására megbízta a Mezőgazdasági Kamarákat. Ertesülésünk szerint igen nagy az érdeklődés a gépszövetkezetek alakítása iránt.

A gépjármű szállítási és a rendelkezésre álló összeg keretében

mintegy 160 gépszövetkezet alakulhat már meg a folyó évben. A gépek elosztása a termelési szükségletek szem előtt tartása mellett egy bizottság döntésétől függ, mely az Országos Mezőgazdasági Kamara kebelében alakul a minisztérium kiküldötteinek részvételével. A mezőgazdasági gépszükségletének kiszámítására is szakbizottság létesül, amely elméleti alapokon is ellenőrzi a gépszükséglet mértékét gazdasági kategóriák és művelési ágak szerint. Hamarosan sor kerül a Mezőgazdasági Géptulajdonosok Szövetségének megállapítására gazdakamaraik kerületenként. E szövetségek küönösen az irányítás, alkatrész és üzemanyag beszerzés, javítások stb. terén játszik majd szerepet mezőgazdasági gépszakemberei útján.

— Még az évi tízezer pengős költségvetési keret sem éri el községeink jelentékeny része. Közül kétezer községünk gazdálkodik ilyen szerény keretek között, tehát a községek 42 százaléka. A többi község évi költségvetése tízezer és ötvenezer pengő között váltakozik. Az egész országban csak 14 olyan község akad, amelyben az adózó lakosság évente 300 ezer pengőt teremt elő a helyi közösségi szükségletekre.

— Nagy hűhó egy bundáért. Sereg József debreceni gulyásbajtár feljelentést tett a hortobágyi csendőrsőn, hogy Tóth László balmazújvárosi gazdálkodó, akinél alkalmazásban volt, elbocsátása után nem adta ki cselédkönyvét és bundáját. Tóth kihallgatásakor elmondotta, hogy Sereg 36 pengőjével tartozik és ennek fejében tartotta vissza a bundát. — Zsarolásért megindult ellene az eljárás.

— Schwarc Samu rövidárukereskedő feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki az elmúlt nap kabátja külső zsebéből 10 pengőt ellopt.

— Besurranó tolvaj ellopta az óráját. Borbély Károly Apafi-utca 41. szám alatti lakó őrmester feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki üzletéből egy értékes arany órát ellopt. Kára 200 pengő.

— Vasúti tolvaj garázdalkodása. Bizalmas feljelentésből arról értesült a debreceni rendőrség, hogy a monostorpályi állomáson a szállításra feladott 9 zsák búzából Bodnár Pál üzemi altiszt 5 kilót ellopt. Bodnár beismerte tettét s azzal védekezett, hogy az egyik zsák szája kibomlott, a búza kiömlött s ezt rakta bele táskájába. Amikor a búzával Debrecenbe érkezett, attól való félelmében, hogy azt megtalálják nála, az állomás környékén szétszórta. Lopásért indult ellene eljárás.

— Dávidházy Imre szerzői delutánja. Augusztus 16-án délután 5 órakor tartja szerzői delutánját Dávidházy Imre a Déri múzeum előadótermében. Belépőjegy 1 pengő és 50 fillér. — Dávidházy nagyműveltségű ember és széles skálájú író, művészi prózaíró és ötletek, gondolatok nagy mestere. Verselő és bohózatíró. Ha sokat nevetve tanulni akar, feltétlen jöjjön el.

— Szedeg város vezetősége a közellátás zavartalan lebonyolítása érdekében a múlt évben 1.2 millió pengő kölcsönt vett fel a helyi pénztintézetektől s ez összeg jelentős részét sertések vásárlására, illetve felhizlalására használta fel. A kölcsön most lejárt, de a város azt prolongálni óhajtja, sőt további 300 ezer pengő folyósítását kéri, hogy a szegedi közellátás fenn ne akadjon. Debrecen városa a közelmúltban 2.7 millió pengőt vett igénybe a pénztintézetektől közellátási célra. A helyi bankok most további 800.000 pengőt szavaztak meg beruházási célokra.

— Rozsnyai Bálintné, Nyilastelep 30. szám alatti lakos feljelentette egyik ismerőst, aki egy férfinget ellopt tőle az elmúlt nap. Kára 30 pengő.

A NYÁRI EGYETEM HALLGATÓI MEGKOSZORÚZZÁK A HŐSÖK EMLÉKMŰVÉT

A Nyári Egyetem nagyszámú hallgatósága közös lelkesedéssel halmozta el, hogy vasárnap délelőtti fél 11 órakor megkoszorúzza a 39-esek hősi emlékművét a Simonyi-út végén. Ez a szép elgondolás abból indult ki, hogy a hallgatóság lelkesen szűkségét érző andk, hogy lerója hálóját a magyar mult dicső védői előtt s egyúttal éldozzék a most küzdő magyar katonák dicső szeleme előtt, akik hazánkat védelmezve lehetőséget adnak az itthonmaradottaknak magyarságuk erősítésére és öntudatuk fejlesztésére.

A VIDÉKI GAZDÁK NAGY TEMPÓBAN FIZETIK VISSZA A BANKKÖLCSÖNÖKET

Budapestről jelenti a Magyar Vidéki Sajtótudósító, hogy a vidéki pénztintézetek elkészültek félévi mérlegeikkel. A fővárosi nagybancok vidéki fiókjaiknak és affiliációinak mérlegéből kitűnik, hogy a vidéki pénztintézetek betét- és kihelyezési állománya az elmúlt fél év alatt tovább emelkedett. A mérlegekből megállapítható további örvendetes jelenség a vidéki pénztintézetek jövedelmezőségének mérsékelt emelkedése. — Ugyanaz a vidéki bankok, mint ismeretes, eddig már hosszabb idő óta rentabilitásuk csökkenéséről számoltak be. Egyes vidéki körzetekben, mint a dunántúli és tiszántúli vidékeken, így elsősorban Debrecenben és környékén a gazdák nagyobb összegű adósságvisszafizetéseket eszközöltek.

— Új igazgatók a budapesti református fő- és leánygimnázium élén. Az új tanévvel kezdődő érvényes fontos változások történtek a budapesti református középiskolák vezetésében. A budai Baár-Madas leánygimnázium eddigi igazgatója Jékely-Aprily Lajos, a kiváló költő, tanügyi főtanácsos hosszú erdélyi és itteni szolgálata után nyugalomba vonul. Helyére az igazgatótanács a Lónyay-utca főgimnázium nagybancsult igazgatóját, Ványi Ferenc dr. tanügyi főtanácsost állította. Ványi Ferenc utódává a főgimnázium igazgatói székébe az igazgatótanács egyhangúlag megválasztotta Kondó Kiss József dr. tanár, címzetes igazgatót, az országosan ismert gyorsíró-nevelőt.

— Az erdélyi gyermekekért. A bari református egyházmegye közgyűlése köszönetét fejezte ki mindazoknak a református családoknak, akik nemrégiben megosztották otthonukat és kenyerüket az erdélyi, elaprózva lakó magyarság gyermekeivel. A nyaralás alatt a kiesinyek átlagban 4-5 kilo súlygyarapodást értek el s valamennyiük ajándékot is kapott a vendéglátó családoktól, némelyikük lábballit, új felsőruhát, is vihettek haza. Az egyházmegyei gyűlés arra kérte a hűveket, hogy ezt az áldásos összeköttetést erdélyi testvéreinkkel a jövőben is tartsák fenn, sőt bővítsék.

— Kétévi fegyházát kapott a javíthatatlan szobafestő. Az ungvári törvényszék Mandics-tanácsa előtt lopás büntetvével vádoltan állott Molnár János többszörösen büntetett ungvári szobafestő, aki sorozatos lopásokat követett el Csapon július 13-án Horváth Györgyné, Venczel Hermanné, Kovács Gáborné és Pitenyák János terhére, akiktől főleg ruhaneműket vitt el. A javíthatatlan szobafestőt töredelmesen bevallotta bűnét. Azzal védekezett, hogy nagy nyomorban él. Szakmájában nem tudott elhelyezkedni, mert megtudták róla, hogy bűnös volt. Nagy családja van és gyermekeinek akart ruhát szerezni. Csap dolgozni ment és ekkor követte el a lopásokat. Dr. Bazdy László ügyész vádbeszéde után Molnár János két-évi fegyházra és öt évi hivatali, valamint politikai jogvesztésre ítélték jogerősen. — Enyhítő körülménynek vette a törvényszék töredelmes beismerő vallomást.

Vasárnapi Istentisztelet

A református templomokban

Nagytemplomban délelőtti 10 órakor dr. Ferenczy Károly, délután 6 órakor Ferenczy Károly. Kistemplomban délelőtti 9 órakor Uray Sándor, 11 órakor Kecskés József, délután 6 órakor Pinczésy Pál. Kosuth-utcai templomban délelőtti 10 órakor Baja Mihály, délután 6 órakor Tamás Ferenc. Károli Gáspártéri templomban délelőtti 9 órakor Súlyok Kálmán, délután 4 órakor Varga Balázs. Ispóty-templomban délelőtti 10 órakor Molnár Ferenc délután 6 órakor Pál Antal, Árpádtéri templomban délelőtti 10 órakor dr. Hegyaljai Ksis Géza, délután 6 órakor Tariska Zoltán. Homokkerti templomban délelőtti 10 órakor Bányai Zoltán, délután 6 órakor Bányai Zoltán. Nyilastelepi templomban délelőtti 10 órakor Sipos Károly délután fél 7 órakor Sipos Károly. Csapokerti templomban délelőtti 10 órakor dr. Danesházy Sándor, délután 6 órakor Balogh József. Kerekestelepi templomban délelőtti 10 órakor Szilágyi László, délután 4 órakor Szilágyi László. Egyetemi templomban délelőtti 11 órakor Szenes László. Augusztia Szanatóriumban délelőtti egy negyed 10 órakor Koncz Zoltán. Egyetemi klinikákon egész héten át Koncz Zoltán. Téglás kertő állami iskolában délelőtti 10 órakor Birinyi János. Téglavetői gyülekezeté házbán délelőtti 9 órakor Erdei Károly. Wolaffka-telepi olvasóköriben délelőtti 10 órakor Varju Gyula. Fogház délelőtti 9 órakor Magyar Bertalan. ONCSA-telep Gyepűsor 34 Varga Balázs.

Tanyai istentiszteletek: Fancsika 9 órakor, Nagycsere délelőtti 11 órakor, Szata délután 3 órakor Udvarhelyi György. Ebes délelőtti 10 órakor Molnár Gyula I. Perce dülő délelőtti 9 órakor Rápolyi Árpád. Macs délelőtti 10 órakor és Kismacs délután 2 órakor Nagy Sándor. Pallag délelőtti 9 órakor Pál Antal.

A római katolikus templomban: A Szent Anna-utcai plébániatemplomban 6, 7, 8, 20, 9 órakor szentmise. Fél 10 órakor nagyszentmise. Szentmisék háromnegyed 12 és fél 9 órakor.

EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN

délelőtti 10 órakor istentisztelet igehirdetéssel. Este 6 órakor Hajdúszoboszlón az ORTE üdülőházában szörvány istentisztelet igehirdetéssel.

— Az erdélyi gyermekekért. A bari református egyházmegye közgyűlése köszönetét fejezte ki mindazoknak a református családoknak, akik nemrégiben megosztották otthonukat és kenyerüket az erdélyi, elaprózva lakó magyarság gyermekeivel. A nyaralás alatt a kiesinyek átlagban 4-5 kilo súlygyarapodást értek el s valamennyiük ajándékot is kapott a vendéglátó családoktól, némelyikük lábballit, új felsőruhát, is vihettek haza. Az egyházmegyei gyűlés arra kérte a hűveket, hogy ezt az áldásos összeköttetést erdélyi testvéreinkkel a jövőben is tartsák fenn, sőt bővítsék.

— Kétévi fegyházát kapott a javíthatatlan szobafestő. Az ungvári törvényszék Mandics-tanácsa előtt lopás büntetvével vádoltan állott Molnár János többszörösen büntetett ungvári szobafestő, aki sorozatos lopásokat követett el Csapon július 13-án Horváth Györgyné, Venczel Hermanné, Kovács Gáborné és Pitenyák János terhére, akiktől főleg ruhaneműket vitt el. A javíthatatlan szobafestőt töredelmesen bevallotta bűnét. Azzal védekezett, hogy nagy nyomorban él. Szakmájában nem tudott elhelyezkedni, mert megtudták róla, hogy bűnös volt. Nagy családja van és gyermekeinek akart ruhát szerezni. Csap dolgozni ment és ekkor követte el a lopásokat. Dr. Bazdy László ügyész vádbeszéde után Molnár János két-évi fegyházra és öt évi hivatali, valamint politikai jogvesztésre ítélték jogerősen. — Enyhítő körülménynek vette a törvényszék töredelmes beismerő vallomást.

Német páncélos csapatok végigvonulása egy szovjet városban

1943 au
Gy
ELHU
A Ma
nyomdal
Debreceni
tudat
szaktárs,
kant betű
éveben fo
mál elhű
metése
14-én, szo
órákor le
mető 11.
bol. Tem
végzi.
Molnár
tése mu.
kor lesz
rög kat.
mával. C
mekezősi
tér 2. szá
Pinczés
gyermek
bat delut
a négyes
egyházi
val. Csui
kéresi v
sz. végzi
Sütő S
te 52-ik
tése Erv
delután
János-ut
háztól r
tartással
szállítás
Csurka
vállalat
végzi.
Tamás
hónapos
szombat
hármas
egyházi
Lakás: Cs
vállalat
végzi.
Ozv. P
feld. Ilk
húnyt.
után 5
disztrava
ev. egy
Lakás: h
ház. Da
Teleg
főjegyz
húnyt.
5 órák
ravatalo
ház sze
Barany
metkez
Kooš
éves K
se szon
leg a z
zoterm
Sipos
Mos ko
vasárn
a Közt
vataloz
szertar
bánato
szülői,
je, na
és a r
utca 1
temetk
Ozv.
Ozv. P
elhűny
5 órák
ravatal
Bartha
Szab
Erzsé
Temet
négy
disztr
gyász
Takác
végzi.

Gyászrovat

ELHUNYT NYOMDÁSZ

A Magyarországi Könyv-nyomdai Munkások Egyesülete Debreceni Kerülete fájdalommal tudatja, hogy szeretett jó barátunk, Péntek Lajos rokkant betűszedő életének 68-ik évében folyó hó 12-én váratlanul elhunyt. Megbaldogult temetése 1943. évi augusztus hó 14-én, szombaton délután fél 6 órakor lesz a debreceni Köztemető 11. B. ravatalozó termé-éből. Temetését Bartha vállalata végzi.

Molnár Imre 30 éves temetése ma, szombat délután 3 órakor lesz a négyes teremből gólyaköztemetői. Megbaldogult temetése 1943. évi augusztus hó 14-én, szombaton délután fél 6 órakor lesz a debreceni Köztemető 11. B. ravatalozó termé-éből. Temetését Bartha vállalata végzi.

Pinczés Róza 3 és fél éves gyermek temetése ma, szombat délután fél négy órakor lesz a négyes teremből református egyházi szertartású imával. Csúrka „Kegyelet” temetkezési vállalat, Dégenfeld-tér 2. szám végzi.

Sütő Sándor gazdalkodó életének 52-ik évében elhunyt. Temetése Ernőhályfalván vasárnap délután 3 órakor lesz Arany János-utca 9-ik számú családi háttól református egyházi szertartással Debrecenből történő szállítást követően. A szállítást Csúrka „Kegyelet” temetkezési vállalat, Dégenfeld-tér 2. szám végzi.

Tamási Katóka Zsuzsanna 6 hónapos gyermek temetése ma, szombat délután 4 órakor lesz a négyes teremből református egyházi szertartású imával. Lakás: Bethlen-utca 22. szám. Csúrka „Kegyelet” temetkezési vállalat, Dégenfeld-tér 2. szám végzi.

Üv. Péterffy Lászlóné Laugsfeld Ilka 73 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó termé-éből az ág. ev. egyház szertartása szerint. Lakás: Hajnal-u. városi bérház. Dankó temetkezési vállalat végzi.

Telegdi Csányó Béla nyug. főjegyző 67 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután 5 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó termé-éből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Baranyi-úti bérház. Dankó temetkezési vállalat végzi.

Koós Elek áll. ig. tanító 46 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 5 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozótermé-éből. Dankó temetkezési vállalat végzi.

Sipos Laci Attila 10 hónapos korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz a Köztemető 2-od osztályú ravatalozó termé-éből a ref. egyház szertartása szerint. Gyászolják: bátya, testvére, nagyszülői, keresztapja, nagynénje, nagybátyja, unokatestvérei és a rokonság. Lakás: Bujdosó utca 11. Temetését a Gebauer temetkezési vállalat végzi.

Üv. Halmi Gyuláné, volt Üv. Papp Endréné 66. évében elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó termé-éből. Temetését Bartha vállalata végzi.

Szabó Dezsóné szül. Kulcsár Erzsébet 33. évében elhunyt. Temetése vasárnap délután fél négy órakor lesz a Köztemető díszravatalozó termé-éből a ref. egyház szertartással. Temetését Lakás temetkezési vállalat végzi. Lakás: Ajtó-utca 10.

Az OTI az idén is megrendezi fiatalokú biztosítottjai részére a hétvégi nyaralást

Az OTI úgy mint a múlt években, idén is megrendezi a fiatalokú fiú és leány biztosítottjai részére a hétvégi (vasárnapi) üdülést.

Ezért felhívja mindazokat a fiatalokat, akik az üdülétesben részt venni óhajtanak, hogy mint a múltban, most is szabályszerűen kiállított munkaadói igazolvány (beteg lappal) a kerületi pénztár, Kossuth-utca 21. alatti székházában, földszint 19 számú szobában, a. e. 9-1 óráig, de legkésőbb csütörtöki napon déli 1 óráig személyesen jelentkezzenek.

Nyomatékosan felhívja az OTI mindazokat a kiránduláson részt venni óhajtó fiatalokú biztosítottakat, hogy a mai rendkívüli élelme-

zési viszonyokra való tekintettel hozgák magukkal az étkezéshez szükséges zsir és kenyér váltójegyeket már jelentkezésük alkalmával, mert aki a váltójegyeket be nem szolgáltatja, az üdülétesben részt nem vehet.

Tájékoztatásul közli, hogy az üdülétesben csak az öregség esetére is biztosított fiatalokúak vehetnek részt, tehát nem vehetnek részt a magánalkalmazottak (kereskedő tanulók stb.) háztartási alkalmazottak és az ipari munkavállalók közül azok, akik csupán betegség esetére vannak biztosítva.

Országos Társadalombiztosító Intézet debreceni kerületi pénztára.

Az ország legjobb híradós leventéi a naszodi táborban

Naszód, 1943. augusztus. A Levente Hírközpont jelent:

Egy éves kitaró munka eredményeképpen eddig az országban 240 leventecsapat alakított külön híradó csoportot. Középiszolgások az ötödik osztálytól, iskolán kívüliek a 16 évtől jelentkezhetnek erre az önkéntes többletmunkára.

Országszerte a híradócsoporthoz parancsnokai kiválasztották az öt legügyesebb leventét, akik közül a többiek titkos szavazással kiválasztották a két legjobbat. Az így megválogatott társaság augusztus folyamán a Beszterce vármegyei Naszód községben, a Radnai Havasok festői környezetében, kitűnő híradóterepen kiképző táborban vesz részt.

Naszódon a Szamos partján kétemeletes iskolaépületben szállásolták el a tábor résztvevőit. A táborban folyó munkát a Levente Hírközpont bemutatja a saját képviselőinek. A folyosókon a szerkesztőkkel megrakott asztalokon barkácsoló munka folyik. A leventék fűrés-faragás, szerelés közben tanulják meg a legelvontabb rádió technikai kérdéseket.

Az egyszerű maguk-készítette szerkezeteken kívül szétszedik és összeszerelik a leventetipus-rádiókat is, amelyben egy csöves adó és háromcsöves adó van, rövidhullámon dolgozik, de adni csak mórseával minden csapatból leventékből tud. Ezzel a készülékkel az országban minden csapat hallgathatja a budapesti Alkotmány utcában, az Ifjúság Házában működő leventerádiókat, amelyet a híradós leventék egyetemista propaganda csoportja tart fenn; ők kis, hordozható lemezzel készűlékekkel járják az országot, a lemezeire hangfilmre mór számszámokat vesznek fel és azt Budapestről sugározzák széjjel.

Közönetnyilvánítás. Felejt-hetetlen édesapánknak, nagyapánknak, Szathmáry Péternek temetésén megnyilvánult részvételt s a ravatalozóra küldött koszorúkért és virágokért ezúton is hálás köszönetet mond a gyászoló család.

Imrédy Kálmán államtitkár címet kapott. A Kormányzó Imrédy Kálmán miniszteri osztályfőnöknek, a MÁV elnökének az államtitkár címet, Szinte János miniszteri tanácsosnak a miniszteri osztályfőnökké címet adományozta.

Az iskolaépület egyes termeiben folynak a különböző gyakorlatok, egyik szobából a másikba rádióznak. Az egyik teremben a kereskedelmiiskola és leventék csoportja a Hell-féle távgepirást tanulja. Előbb maguk szerkesztette, fahulladékból készített kis gépen, gramofonzenére ütemére a mindig tökéletesen egyenletes ütemű gépelést tanulják meg, mert a Hell-gépen csak így lehet írni. Később vezetőket építenek két távolabb eső pont között és kipróbálják az „igazi” gépeket. A kereskedelmisták, akik ügyis tudnak írógépeket, csak ezzel foglalkoznak, a többiek viszont nem tanulják a vezetékes híradással kapcsolatos tudnivalókat.

A tábor résztvevőinek egyik fele van csak benn a táborban a másik rész reggeltől délutánig a terepen gyakorolozik, tereptant, tájékozódást, térképismeretet tanulnak. A szakoktatók, lelkes tanárok gyakorlatilag oktatnak és mindenkit munkaközben figyelnek meg. A minősítő lapokon kis kockákban esetenként tett fűszúrásokkal jelöli, hogy mire van képessége a fiúnak és mire nincs.

A tábor vége felé egyre többen állják meg a híradósleventék teljesítménypróbáját: a golyózapor próbat. A próbázó leventék társai rongyabdákkal dobálják s ebben a lapdázaportban az előre megírt szöveget egy perc alatt 60 betűjelet kell 10 százalékos hibával leadni. Ezzel bizonyítja be a híradós levente, hogy mindenféle zavaró körülmény közből is megállja helyét, akár a híradókatona, aki valódi golyózaporban is leadja jelentését. A teljesítmény próbat megállt leventék mellé este parancshirdetésnél a táborparancsnok tűzi fel a zománcozott teljesítményjelvényt és a tábor résztvevői háromszor elkiáltják csatkiáltásukat: „Hajrá hír!”

Vitéz József Ferenc főherceg leányának esküvője. Augusztus 17-én délelőtt 11 órakor a tihanyi ősi apátság templomában lesz vitéz József Ferenc főherceg és Anna főhercegnő elsőszülött leánya, Margit hercegnő esküvője Erba Odescalchi Sándorral, a Monteleonei hercegi család utolsó leszármazottjával. Az esküvői szertartást Kelemen Kriszton pannonhalmi főpápa végzi.

Turista vacsora nem kedden este, hanem szerdán este 7 órakor lesz. Jelentkezéseket szombaton délig elfogad a titkár és a pénztáros. Három ár. Zsirjegy szükséges.

HÉTFOŊN elsőnek közöl minden sporteseményt a Tiszántúli Déli Hírlap.

NAPIRENDEN

1943 augusztus 14.

A FEKETEPIACRÓL jöttünk szemléltető rövid filmet a nemzetvédelmi tanfolyam rendezésében. Kár, hogy a közönség nagy részének nem volt alkalma látni ezt a filmet és egyelőre nem is lesz. Ugy figurázza ki a vásárlási dühöt, hogy nagyon kevesen lehetnek a nézők közt, akik nem pirulnak el egy kicsit. Különösen egy jellemző mondatát tartjuk kiragadásra méltónak: megveszem, mert hamarosan nem lesz. És rá a felelet: persze, hogy nem lesz, ha egyszerre mindenki ijedten négyszer annyit vesz, mint amennyire szüksége van. Szóval az egész nem lesz tömeghisztéria, amit azonban hiába magyaráznak a tömegnek, nem lehet belőle kiverni. A fekete piacnak az a titka, hogy senki se akar később dühöngeni azért, mert idejében nem vásárolt. Egyszóval azért, mert az ember óvatos és előrelátó? Hát annyira nem előrelátó, hogy a kicsinyes és alaptalan aggodalmakon felülemelkedve meg tudja állapítani: ha én és rajtam kívül minden ember megelégszik azzal, ami van, akkor egyszerűen eltűnik a fekete piac? Lehetnek egy rövid párperces propaganda filmek is ilyen egyszerű tulságai.

TIZENEGY ÉS FÉLMILLIÓ magyar él az országban — állapította meg a Központi Statisztikai Hivatal, az 1941-es népszámlálás adatait. Azt jelenti ez, hogy Magyarország lakosságának jelenleg körülbelül 80 százaléka magyar. Ugy is lehet mondani, hogy 20 százaléka nem magyar a lakosságnak. Nagy szám ez, annak ellenére, hogy legalább 10 különböző nemzetiség adja össze ennek a négy-milliót kitevő 20 százaléknak az összegét. A népesség egy ötöde. De még rosszabb, sokkal rosszabb képet kanyk akkor, ha az 1941-es népszámlálási adatokat az 1910-essel hasonlítjuk össze. 1910-ben 7.9 százaléka volt a románság aránya az országban, ma 30 évvel később 7.5 százalék. Hogy ez nem csökkenést jelent, azt összehasonlítás is mutatja az összehasonlítás. 1910-ben 960 ezer román volt az országban, 1941-ben 1 millió 100 ezer. És az 1910-es adatokban benne volt egész Délerdély, ami most nem tartozik Magyarországhoz. Ilyen vizsgálódás után nagyon nagyra tűnik ez a húsz százalék, ilyenkor jutnak az eszünkbe az egyikes faluk, az egyikes szülők, vagy a gyermektelen házaspárok, a liberális kor antiszociális államvezetése, ami most éretelti igazán a hatását. Nem kúthatunk sehoh a magyarságtudományban, nem dőfhetünk úgy a jelenkor könyvébe, hogy rögtön fel ne bokkanjon valami, amire csak azt tudja a ma embere mondani: javátenni, de nagyon sürgősen.

MI UJSÁG A BUDAPESTI ÉLELMISZER NAGYVÁSÁR-TELEPEN?

A Magyar Vidéki Sajtótudósító budapesti jelentése szerint augusztus 6-tól 12-ig a burgonyát a hivatalos áron árusították, a többi árucikknek közöl a petrezselyem és sárgarépa ára 10, a főzőtök ára 14, a fejeskáposzta ára 25, a karalábé ára 30, a leveles karfiol ára 50 fillérrel emelkedett, viszont az almaparadicsom ára 10, a sóska, a zöldpaprika, a gerezdes paradicsom ára 20, az uborka ára 80 és az apró hegyes zöldpaprika ára 90 fillérrel csökkent kilónként. A gyümölcs piacon a nem magyaváló szilva ára 5, a magyaváló 10, a körtée 20, a kajszm- és őszibaracké 50, a szőlő és sárgadinnyé 60, a görögdinnyé 110, a ringlóé pedig 140 fillérrel csökkent kilónként.

RÁDIÓ

Budapest I. állandó mór számszámjai: 5.40: Czen az otthon. — 6.40: Torga. — 7: Hírek. Közlemények. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 11.10: Árpád jelző állomás. — 12: Hangversz. Himnusz. — 12.40 Hírek. — 1.30: Időjelzés, vizállás. — 2.30 Hírek. — 2.45: Műsorismertetés. — 3. Árfolyam; hírek, piaci árak, élelmiszer árak. — 4.20: Hírek, német, román, szlovák nyelven. — 4.46: Időjelzés, hírek. — 9.40: Hírek. — 12: Hírek.

Augusztus 14. Szombat. 10.15: Könyvü muzsika. 11.15: Mihályi János ének. 11.40: Zirezy Ilona: A magyar nő a korszerű honvédelemben. 12.10: Sovinszky-szalonzenekar. 14: A rádiózenekar mór sorából. 16: Művészemlékek. 15.30: Luby Margit: Szokás-mondások. 17: Akiket mindig szívesen hallgatunk. Szabó Ilonka eszegeése. 17.50: Vidám hétköznapok. (Feloivasás.) 18.10: Rossini: A selyemlétra, nyitány. 18.20: Huskóképek innen-onnan. 19: A Székességi Zenekar. A szünéteben Kb. 20: Zenei anekdoták. 21: Hosszú ének. Elmondja Szörényi Éva és Uray Tivadar. 21.15: Cigányzene. 22.05: Hangképek a Szent István-kupa elődöntő mérkőzéséről. 22.20: Ki mit szeret.

Budapest II. 16.15: Táncezen. 17: Domokos László zongorázik. 17.26: Börsi Julia: A nő sorsa a századokban. 17.45: Bohém-tánczenekar. 18.15: Kívánságmelekek. 19: Mezőgazdasági felőra. 19.30 Cigányzene. 20.20: Germanusné Hajnóczy Róza: Hírdő néphit. 20.50: Wagnere: Lohengrin; előjáték. — Utána: Hírek 23.10: Lóversenyeredmények.

MOZI

Carl Peters. (Német film az Apollóban.) Pénteken mutatta be az Apolló a „Carl Peters” című érdekes és gondosan rendezett német filmet. A film meséje a hősi időköt eleveníti fel izgalmas mese keretében. A szereplők tudásuk legjavát adják, élőkön a címszerepet játszó Hans Alberssel, aki férfias, imponáló és meggyerő egyéniség. A kísérő mór jó.

SPORT

Az NB III. sorsolása

Az MLSZ megejtette az NB III. osztályú sorsolását, amelyben az újdonsült NB III-béli Debreceni Villanygyár és a DVSC tartalékcsoportja is indul. A sorsolás szerint a DVSC akkor játszik idehaza Debrecenben, amikor a DVSC NB I. csapata, — vagyis előmérkőzés lesz; a Villanygyár akkor játszik idehaza, amikor a DVSC idegenben küzd. A sorsolás a Szamosmenti csoportban a következő:

Augusztus 29: Nagyvárad Török-vés—Nagyvárad MÁV, Püspökladányi MÁV—Debreceni Villanygyár, Petrozsényi SE—Jó Szerencse SE, Debreceni VSC—Szatmári VSC, Nagykárolyi AC, Ernőhályfalva LE—Szatmári Török-vés.

Szeptember 5: Nagykároly—Szatmári VSC, Szatmári SE—Petrozsényi SE, Jó Szerencse—Püspökladány, DVillanygyár—NTörök-vés, NMAV—Sztörök-vés, Ernőhályfalva—DVSC.

Szeptember 12: Nagykároly—Ernőhályfalva, Szatmári SE—DVSC, Jó Szerencse—Szatmári VSC, DVillanygyár—Petrozsény, NMAV—Püspökladány, Sztörök-vés—NTörök-vés.

Szeptember 19 NMAV—Ernőhályfalva, Sztörök-vés—Debreceni Villanygyár, NTörök-vés—Jó Szerencse, Püspökladány—Szatmári SE, Petrozsény—Nagykároly, Szatmári VSC—DVSC.

Szeptember 26: Nagykároly—Püspökladány, Szatmári SE—NTörök-vés, Jó Szerencse—Sztörök-vés, DVillanygyár—NMAV, DVSC—Petrozsény, Ernőhályfalva—Szatmári VSC.

Október 3: Szatmári SE—Ernő-

na Nálva, J6 Szerencse-Nagykároly, DVillanygyár-DVSC, NMAV-SZVSE, SzTörökvs-Petrozsény, NTörökvs-Püspökladány.

Október 10: Nagykároly-Sz. SE, Püspökladány-SzTörökvs, Petrozsény-NMAV, SzVSE-DVillanygyár, DVSC-J6 Szerencse, Ermiályfalva-Nagyvárad-Törökvs.

Október 17: J6 Szerencse-Ermiályfalva, DVillanygyár-Sz. SE, NMAV-Nagyvárad, SzTörökvs-DVSC, Nagyrádi-Törökvs-Szatom, VSE, Püspökladány-Petrozsény.

Október 31: Nagykároly-DVillanygyár-Szatom, SE, NMAV-Nagyvárad, SzTörökvs-DVSC, Nagyrádi-Törökvs-Szatom, VSE, Püspökladány-Petrozsény.

Október 31: Nagykároly DVillanygyár, Szatom, SE-J6 Szerencse, Petrozsény-Nagyv. Törökvs, Szatom, VSE-SzTörökvs, DVSC-Nagyv. MAV, Ermiályfalva-Püspökladány

November 14: DVillanygyár-Ermiályfalva, Nagyv. MAV-J6 Szerencse, SzTörökvs-Sz. SE, NTörökvs-Nagyvárad, Püspökladány-DVSC, Petrozsény-SZVSC.

November 21: Nagykároly-SzTörökvs, Szatom, SE-Nagyv. MAV, J6 Szerencse-DVillanygyár, Szatom, VSC-Püspökladány, DVSC-NTörökvs, Ermiályfalva-Petrozsény.

SPORTHIRMONDÓ

A svéd-magyar teniszmérkőzés első napján Asbóth győzött Örberg ellen 6:2, 6:2, 6:2 arányban; míg Katona ördöklő küzdelem után 9:11, 8:6, 6:4 arányban kikapott és így az első nap utá 1:1 arányban áll a svéd-magyar válogatott teniszmérkőzés.

A MARHALEVELEK FELEMELT ILLETÉK, KIALLITÁSI ÉS KEZELÉSI DIJA

Közi a városi elsőfokú közigazgatási hatóság a város érdekelt állattartó közönségével, hogy a marhaleveléket, kiállítási és kezelési díja 1943. évi július hó 1-től kezdődőleg felemelkedett és úgyantól az időponttól kezdődőleg a marhalevelék után külön díj szedése is elrendeltetett a 3620-1943. M. E. számú 47.000-1943 B. M. sz. és a 173.366-1943 P. M. sz. valamint a 3450-1943 M. E. sz. rendeletek értelmében.

Az újonnan megállapított díjak és illetékek összege a következők:

- a) 1. juh, kecske, továbbá fél évesnél fiatalabb malac után a marhaleveléket illetéke 50 fillér. 2. fél évesnél idősebb, vagy hizott sertés után a marhaleveléket 1 pengő. 3. két évesnél fiatalabb ló, szarvasmarha, vagy bivaly után, továbbá korukra való tekintet nélkül számár vagy öszvér után a marhaleveléket 1 pengő. 4. két évesnél idősebb ló, szarvasmarha vagy bivaly után a marhaleveléket 2 pengő. b) 1. egy marhalevelé kiállításának díja - tekintet nélkül a reájegyzett állatok számára 24 fillér. 2. a tulajdonát ruházási nyilatkozat alkalmazásának díja 16 fillér. 3. az állategészségügyi bizonyítvány megújításának, a külön eszközölt irányításnak, valamint a lejegyzésnek díja 12 fillér. c) Különadój: a) a juh és kecske, továbbá fél évesnél fiatalabb malac után 2 P. b) fél évesnél idősebb, vagy hizott sertés után 5 P. c) két évesnél fiatalabb ló, továbbá korukra való tekintet nélkül számár vagy öszvér után 5 P. d) két évesnél fiatalabb szarvasmarha vagy bivaly után 5 P. e) két évesnél idősebb ló, szarvasmarha vagy bivaly után 10 P.

Közgazdaság Piaci árak

GYÜMÖLCSPIAC:

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Barack, Alma, Öszibarack, Körte, Sárgadinnye, Görögdinnye, Szilva, Szőlő.

ZÖLDSEGIAC:

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Hagyma, Tök, Bab, Szemesbab, Uborka, Csöveskukorica, Karalábé, Paprika, Burgonya, Káposzta.

Nád árverési hirdetmény. A város szennyvíztisztító telepén az úgynevezett Lovászugban az 1942-43 évben termelt 3280 kéve nádra 1943 év augusztus hó 17-én, délelőtt 10 órakor a Lovászugban a nád tárolási helyén nyilvános szóbeli árverést tartok. Az árverési feltételek a gazdasági ügyosztálynál (Városháza, felelelet 14. sz. a szoba) a hivatalos órák alatt 8-2-ig megtekinthetők. A nád a helyszínen megtekinthető. Gazdasági Tanácsnok

HIRDETMEY

az 1943. évre érvényes és a 3670-1943. M. E. sz., valamint ennek végrehajtása tárgyában kiadott 215.200-1943., IX. I. F. M. sz. rendelet értelmében felemelt legkisebb és legnagyobb gazdasági munkabérekéről.

Az alább következő felemelt munkabérek 1943. évi július 28-tól érvényesek. (9. közlemény.)

Lucerna részemunkájára vonatkozó legkisebb és legnagyobb munkabér.

Első kaszálás alsó határ egyhated rész, felső határ egyhatod rész. Második kaszálás alsó határ egyötöd rész, felső határ egynegyed rész.

Harmadik kaszálás alsó határ egynegyed rész, felső határ egyharmad rész.

A fenti részberért teljesítendő munkák: kaszálás, szárítás, gyűjtés, behordás, kazalozás. Munkavállaló keresményét saját költségén tartozik hazaszállítani.

A lóhere részemunkájára vonatkozó legkisebb és legnagyobb munkabér.

Első kaszálás alsó határ egyhated rész, felső határ egyhatod rész. Második kaszálás alsó határ egynegyed rész, felső határ egyharmad rész.

A fenti részberért teljesítendő munkák: kaszálás, szárítás, gyűjtés, behordás és kazalozás. Munkavállaló keresményét saját költségén tartozik hazaszállítani.

A zabosbüköny részemunkájára vonatkozó legkisebb és legnagyobb munkabér.

Alsó határ egyhated rész, felső határ egyhatod rész.

A fenti részberért teljesítendő munkák: egyszeri kaszálás, szárítás, gyűjtés, behordás és kazalozás. Munkavállaló keresményét saját költségén tartozik hazaszállítani.

A részberért dolgozó munkavállalónak munkaszüneti napon teljesített munkájáért napszámber nem jár, még kevésbbé jár a munkavállalónak felemelt napszámber.

XI. SZAKMÁNYMUNKÁK.

A burgonya szakmáymunkájára vonatkozó legkisebb és legnagyobb munkabér kat. holdanként.

a) Az összes munkák elvégzése fejében:

Nehezebb talajon: alsó határ 181, felső határ 168 P. Könnyebb talajon: alsó határ 145, felső határ 217.50 P.

A fenti szakmáymberért teljesítendő munkák ugyanazok, mint a burgonya részemunkájánál.

b) A betakarítási és behordási munkák fejében: Nehezebb talajon: alsó határ 74, felső határ 111 P. Könnyebb talajon: alsó határ 59, felső határ 88.50 P.

A tengeri szakmáymunkájára vonatkozó legkisebb és legnagyobb munkabér kat. holdanként.

a) Az összes munkák elvégzése fejében: Nehezebb talajon: alsó határ 112, Könnyebb talajon: alsó határ 144,

felső határ 216 P. A fenti szakmáymberért teljesítendő munkák ugyanazok, mint a cukorrépa részemunkájánál.

b) A betakarítási és behordási munkák fejében: Nehezebb talajon: alsó határ 69, felső határ 103.50 P.

Könnyebb talajon: alsó határ 53, felső határ 82.50 P. (Folytatása következik)

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő Dr. Nagy Imre Benyovszky

Kiadja: Alföldi Sajtóvállalat Rt. Felelős kiadó: Balogh István.

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó iroda

János magányozó bizalmasan nyomoz és megfigyel, Virág-utca 21. Telefon: 23-78.

Gálosy tizenhétéves nyomozóirodája vidéken is diszkrétan nyomoz megfigyel. Zöldfa-u. 3. T.: 28-72.

Háztartási alkalmazott

Komoly főzőmindenest főlvesz magános úr. Jelentkezés Maróthy Gy. u. 21. Kizárólag délután 3 órakor. 909

Mindenes bejárónő Ajlót-utca 21 alatti felvétetik.

Megbízható, ügyes mindenlányt felvesz Bory, Werbőczy-utca 4. I. em. 7. 87

Feltétlen megbízható, fiatalabb jól főző mindenest szakácsnő, szobalány mellé, jó bizonyítványokkal keres azonnalra keresztyén család. Cím a kiadóhivatalban. 103

Betöltendő állás nőknek

Szorgalmas kiszolgáló leány és egy kifutó felvétetik Springer könyvt. fotoszaküzletébe. 82

Gyümölcs üzletembe kiszolgáló asszonyt vagy leányt alkalmazok. Cegléd-utca 16. Szegedi. 108

Állást kereső nők

Keresek 15-re jó bizonyítvánnyal bejáró szakácsnő vagy házvezetőnő állást. Cím: Arany János-utca 2. Házfelügyelő. 102

Betöltendő állás férfiaknak

Fiatal házaspár házmesternek felvétetik. Komlóssy-út 15. 101

Hangszer

Teljesen új „Soberánó” tangó harmonika, 80 basszussal, 2 prim egy basszus regiszterrel eladó, csak komoly érdeklődőknek 900 P-ért. Vasúti szálloda 12. szoba. 107

Ajánlat

Mielőtt arany, ezüst, briliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényi óra- és ékszerkereskedőknek, Sas-utca 2. 60

Sírkövek műköből és termésköből mézsalak gyümölcsösök részére és piros salak kerti utakra kapható a Debreceni Műkőgyárnál, Fűrdő-u. 2. 554 v. v.

Fehérneműek hímzése főzhető fonálal, díszszalók, jelvények készítése, párnák montorozása Pethő kézimunka szakiparában, Szent Anna-u. 10. Családi címerek festése.

Szörme bundákat javítok, alakítok, festek. Veszék, eladok! Kováry szücszmester, püspöki palota I. 31. v. 968

Ékszer javítás, briliáns és ezüst beváltás. Hamis ékszer eladás. Pollák Endre aranyművesnél - Hatvan-utca 2. 76

Mezőgazdasági gépeket, eszközöket, alkatrészeket bármilyet vesz, elad, vagy becserél vitéz Nagy János, Hatvan-utca 41. Telefon: 26-19. 1874

Aranyat, ezüstöt s briliánt napj árban veszek. Szelecsényi óra- és ékszerkereskedő, Sas-u. 2. 61

Oktatás

Dr. Naményi Gyuláné, Szentendrey Olga gyorsíró- és gépíróiskolájában új tanfolyam kezdődik. Beiratkozni állandóan lehet. (Debreceni tanterületi királyi főigazgató engedély száma 6475/1941-42.) Vidékieknek vasútkedvezmény. Batthyány-utca 1. 495

Butorozott szoba

Kiadó egy szoba belvárosban fürdőszoba használattal annak, ki a teljes berendezést úgynevezett megveszi 8000 P. „Úri kényelem” jellegre a kiadóba. 59

Különbejárható kis butorozott szoba kiadó, Komlóssy-út 15. 100

Kereslet

Golyósprest, középnyagságú, megvétele keresünk. József kir. hg-u. 16. Nyomda.

Taposókádát keresek megvétele. Rakovszky-u. 42. I. 3. 844

Ocska vasat, fémét, gépet a legmagasabb áron veszek, Vaskovits, Pacsirta-utca 17. Telefon: 26-94. 937

Hentesek és útszárosok figyelmébe! Csonthulladékok a legmagasabb napiáron veszek. Vaskovits Pacsirta-utca 17. sz. - Telefon: 26-94. 936

Zenélőórát, régi vazăt, zenélő képet megvétele keresek. Maróthy Gy. utca 21., délután 3-4-ig. 696

Mosott rongyot vesz lapunk nyomdája. József kir. h-u. 16. 691

Aranyat, ezüstneműt, ékszerket napiáron vesz Takács Sándorné, Piac-utca 56. 62

Használt 100, 150, 200 literes boroshordót keresek megvétele. Rakovszky-u. 42. I. 3. 843

Rádió

Komoly, barnyuan csúszserűt javít, alakít, épít, olcsón garanciával, évtizedes gyakorlattal Szabó Lajos műszerész, Csapó-utca 84, telefon: 32-53. Vidékieknek soronkívül. 573

Butor

Minek a fényes kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari butorüzletben, Piac u. 71. sz. 1966

Használt butorokat, irodai berendezést, wertheimkasszát, üzletberendezést, magas áron veszek. Verő. Csapó-u. 10. 293 v. v.

Modernháló, konyhaberendezés, kombinált szoba, rekamié, fotóelek, szolon, divány e'adó. Kos.

Társ

Öskeresztyén, komoly nagy jövedelmű üzlet társat keres vagy örökáron átado. Nagyfőkésékkel tárgyalunk. Zöldfa-utca 3. sz. 88

Birtokbérlet

Kiadó birtokbérletek: 1300 holdas birtok szesgyárral Szolnokban, - 204 hold. Megbízott Samu János, Deák Ferenc-utca 7.

60 hold prima fekete föld tanyával Hajdúszoboszlón kiadó. Kálvintér 14. 110

Eladó ház

Rothermere-u. 5. szám alatt emeletes bérház eladó. Értekezni: Pécsi és Pap. ügyvédeknel, Ipar-kamara. 641

Birtokvétel

Sürgösen vennék 18-20 k. hold tanyabirtokot, lehetőleg Hajdú megyében. Ajánlatot „Mindentermő” jellegre a kiadóba kérek. 74

Szőlő, gyümölcsös

Gyümölcsöst egy szoba, konyhás lakással keresek megvétele azonnali készpénzfizetésre. Írásbeli ajánlatokat „Tízezer pengő” jellegre a kiadóba kérek. 732

Gazdasági termények

1000 drb. jófajta borszó-ló gyökeres vesszőre ajánlatot kérek. „Szőlővessző” jellegre a kiadóba. 842

Eladó állatok

Belga anyanyulak fiatal előtt, bakok, süldők. húsnyulak olcsón eladók. Könyök-u. 10-b. 105

Elveszett

Elvesztettem Hunyadi-utcán összes élelmiszerjegyemet. Megtaláló 50 pengő jutalmat kap. - Makronezi, Vörösmarty-utca 26. 1819

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintezetének körforgógépepe Igazgató: Gábor